

**УТВЪРДИЛ: /П/
ИНЖ. СВЕТОСЛАВ СЛАВЧЕВ
Областен управител на област Ловеч**

**СЪГЛАСУВАЛ: /П/
ЕЛЕНКО НАЧЕВ
Началник на РУО – Ловеч**

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО
РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ
2021-2022 г.**

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч за периода 2021 – 2022 година е съгласувана от Областен съвет за развитие на област Ловеч на заседание, проведено на 18.06.2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3 стр.
1.1	Нормативни основания	4 стр.
1.2	Общи положения за подкрепата за личностно развитие съгласно Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващо образование	4 стр.
2.	Анализ на осигурената обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците от област Ловеч. Изводи и тенденции	6 стр.
2.1	Състояние на областната мрежа от училища, детски градини и обслужващи звена	6 стр.
2.2	Състояние на мрежата от социални услуги в област Ловеч	15 стр.
2.3	Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)	19 стр.
2.4	Обезпеченост на образователната система със специалисти	20 стр.
2.5	Материални условия в институциите по отношение на обучението на ученици със специални образователни потребности	25 стр.
2.6	Кариерно ориентиране на учениците	25 стр.
2.7	Работа с деца с изявени дарби	25 стр.
2.8	Напускане на образователната система. Деца в риск.	27 стр.
2.9	Деца и ученици с хронични заболявания	34 стр.
2.10	Изводи	35 стр.
3.	Основни принципи при изпълнението на Стратегията	37 стр.
4.	Мисия и визия	37 стр.
4.1	Мисия	37 стр.
4.2	Визия	37 стр.
5.	Предизвикателства	38 стр.
6.	Цели, приоритети и мерки за осигуряване за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците за периода 2021 – 2022 г.	38 стр.
7.	Планиране, координиране и отчетност на изпълнението на Стратегията	42 стр.
8.	Осигуряване на информация и публичност	43 стр.
9.	Заклучение	43 стр.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
ППЗНП	Правилник за прилагане на Закона за народната просвета
МОН	Министерство на образованието и науката
РУО	Регионално управление на образованието
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЦПЛР	Център за подкрепа на личностното развитие
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
РЦПППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
СОП	Специални образователни потребности
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦКО	Център за кариерно ориентиране
МТБ	Материално – техническа база
ЦДО	Целодневна организация

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Личностното развитие е процес на развиване на уменията и качествата с цел усъвършенстване потенциала на личността. Развитието от ранна възраст на нужните за живота умения е съществена част не само от възпитанието давано от родителите, но и от предучилищната и училищната подготовка. Предоставянето на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците най-общо се изразява в осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им. С настоящия документ се прави анализ на актуалната ситуация, очертават се целите и приоритетите и се залагат конкретни мерки и дейности, предоставящи възможност за напредък в личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч чрез определяне на подходите на обща и допълнителна подкрепа.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се осигурява от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за подкрепа на личностно развитие на детето и ученика и изграждане на позитивен организационен климат и развитие на училищната общност. Настоящата Стратегия задава рамката за осъществяване на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците, като описва визията, основните направления, анализира настоящата ситуация и очертава актуалните цели, мерките и предизвикателствата за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч. Програмният документ продължава и надгражда постигнатото със Стратегията за периода 2019-2020 г. и има за цел да създаде ефективен модел на областна политика за приобщаващо образование и подкрепа за личностното развитие на деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им образователни потребности и съгласно националните приоритети.

Целите и приоритетите на Областната стратегия са съобразени със законовата рамка на процеса на приобщаващо образование в българските образователни институции и изконното право на всяко дете да бъде приобщено и ценено, да се гарантира достъпа му до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.

В Областната стратегия се уреждат обществените отношения, свързани с процесите на приобщаващото образование, както и дейностите на всички институции в системата на предучилищното и училищното образование за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Основните принципни направления, залегнали в настоящата Стратегия, са:

1. Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина и училище най-близо до неговото местоживее и качествено образование.
2. Приемане и зачитане уникалността на всяко дете и ученик и подкрепа на неговото личностно израстване, на които образователните институции трябва да откликнат по най-подходящия начин, чрез гарантиране на максимално развитие на неговия потенциал.
3. Професионално развитие и повишаване на педагогическите компетентности на работещите в образователните институции с оглед на откликване на необходимостта от осигуряване на обща и допълнителна подкрепяща среда на децата и учениците.
4. Сътрудничество на институциите в системата на предучилищното и училищното образование на всички равнища – управление, диалог и екипност, споделяне на добри практики в процеса на приобщаващото образование, ефективно взаимодействие с родителските общности и НПО за осигуряване на обща и подкрепяща среда.

Настоящата Стратегия е за двугодишен период и се фокусира върху приоритети, даващи отговор как приобщаващото образование да се случи в детските градини и училищата осъзнато и пълноценно и да гарантира качествено образование за всяко дете и ученик.

Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените и предизвикателствата на времето, в което живеем. Постигането на целите е възможно с обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

1.1 Нормативни основания

Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч е разработена в изпълнение на разпоредбата на чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование (приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г.). Ориентирана е към реализиране на политики и мерки, които осигуряват правото на достъп до качествено образование, удовлетворяване на образователните потребности и развитието на способностите на всяко дете и ученик. Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование, заложи в международни и национални документи.

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч е разработена въз основа на изготвени осем броя Анализи на потребностите от подкрепа от общините на територията на област Ловеч (Априлци, Летница, Луковит, Ловеч, Тетевен, Троян, Угърчин и Ябланица), приети от общинските съвети, както следва:

- Община Априлци – решение № 243/25 март 2021 г.
- Община Летница – решение № 175/31 март 2021 г.
- Община Ловеч – решение № 331/ 08 април 2021 г.
- Община Луковит – решение № 228/25 март 2021 г.
- Община Тетевен – решение № 403/25 март 2021 г.
- Община Троян – решение № 372/22 април 2021 г.
- Община Угърчин – решение № 211/30 март 2021 г.
- Община Ябланица – решение № 194/29 април 2021 г.

1.2 Общи положения за подкрепата за личностно развитие съгласно Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващо образование

Съгласно чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съвместно с държавните и местни органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Според чл. 176, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Редът за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа се урежда с Наредбата за приобщаващото образование.

Съгласно чл. 171, ал. 1, т. 7 от ЗПУО, получаването на обща и допълнителна подкрепа е право на всяко дете и ученик.

Обща подкрепа за личностно развитие (чл. 178, ал. 1 от ЗПУО)	Допълнителна подкрепа за личностно развитие (чл. 187 от ЗПУО)
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявиени дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите.
Включва: • екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; • допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; • допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); • допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; • консултации по учебни предмети; • кариерно ориентиране на учениците; • занимания по интереси; • библиотечно-информационно обслужване; • грижа за здравето; • осигуряване на общежитие; • поощряване с морални и материални награди; • дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; • ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; • логопедична работа.	Включва: • работа с дете и ученик по конкретен случай; • психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; • осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; • предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; • ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности. <i>Съгласно чл. 81 от Наредба за приобщаващо образование, допълнителната подкрепа е:</i> • краткосрочна (минимум 1 учебна година, максимум - до края на етап на обучение); • дългосрочна - повече от един етап или степен на обучение или за целия период на обучение.

Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от ЗПУО – в домашни или болнични условия. Стратегията включва стратегическите и оперативни цели, необходимите мерки и дейности в областта на подкрепата за реализиране на поставените цели и описание на предизвикателствата, направени въз основа на изводите от общинските анализи.

Основен принцип на Закона за предучилищното и училищното образование е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Приоритет в политиките, свързани с приобщаващото образование, е стремежът към премахване на всички форми на изолация в образованието и осигуряване на подкрепа и удовлетворяване на индивидуалните потребности на всички участници в образователно-възпитателния процес. Основните акценти в Стратегията са свързани с четири ключови елемента в приобщаването на децата и учениците и развиване на техните способности:

1. Събиране и оценка на информация от различни източници за планиране и усъвършенстване на политиката и практиката на приобщаването;
2. Процес на постоянно развиване на технологии за по-добро образование, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните;

3. Разкриване и отстраняване на бариери и оказване на подкрепа;
4. Присъствие, участие и успех за всички ученици, както на групите, за които съществува риск от изолиране, изключване от образованието или недостатъчно добри резултати от обучението, така и на учениците с високи резултати и постижения.

Стратегията обхваща периода 2021-2022 г. При разработването ѝ участваха експерти от Областна администрация – Ловеч, осемте общини от Област Ловеч, Регионалното управление на образованието, Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Регионалната здравна инспекция и на други заинтересовани органи, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие.

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч е утвърдена от Областен управител след съгласуване от Областен съвет за развитие на област Ловеч и Регионалното управление на образованието – Ловеч.

Стратегията е отворен документ, който подлежи на промени, в зависимост от потребностите на образователната система и измененията в нормативната уредба.

2. АНАЛИЗ НА ОСИГУРЕНАТА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЛАСТ ЛОВЕЧ. ИЗВОДИ И ТЕНДЕНЦИИ

В изложения анализ са разгледани ключовите фактори и елементи от предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Направени са изводи за основната насока и за бъдещи действия на база настоящата ситуация. Анализът се позовава на статистически данни, предоставени от образователните институции в областта и на приетите от общинските съвети анализи на потребностите от обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците във всяка от 8-те общини на територията на област Ловеч. Данните обхващат учебната 2019/2020 година, за която са анализирани мерките за адаптиране на децата и учениците към училищната среда, тенденциите при интеграцията и пълноценното включване на ученици със СОП и хронични заболявания, наличието на рискови фактори в средата, които могат да повлияят на обучението на учениците, необходими дейности по превенция на агресивно и неприемливо поведение, тормоз, насилие, зависимости и други необходими дейности по информиране, диагностика, консултиране и посредничество за подпомагане при избора на образование и/или професия от учениците, необходими дейности за подкрепа на учениците с изяви дарби, осигуреността с ресурси и достъпността на средата, създадените условия за психологическа подкрепа и др.

2.1. Състояние на областната мрежа от училища, детски градини и обслужващи звена

Към момента на изготвяне на Стратегията в област Ловеч съществуват следните образователни институции:

- 55 бр. училища – 1 частно начално училище, 5 начални, 25 основни, 12 средни, 2 профилирани, 7 професионални, в т.ч. СУ „Димитър Митев“ при Затвора – гр. Ловеч, 1 НУПИ „Проф. Венко Колев“ – гр. Троян и 1 обединено училище;
- 4 бр. центъра за подкрепа за личностно развитие – (2 бр. – община Ловеч, 1 бр. – община Троян, 1 бр. – община Тетевен);
- 31 бр. детски градини от 01.01.2021 г.;
- 1 бр. специализирано обслужващо звено по чл. 27 и чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗПУО – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование - Област Ловеч;
- 1 бр. ЦСОП (Център за специална образователна подкрепа).

Несамостоятелните общежития към училища за област Ловеч са общо 9, разделени по общини както следва:

- Община Ловеч – 3 бр.: ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ – гр. Ловеч; ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Ловеч; НПГВМ „Проф. д-р. Димитър Димов“ – гр. Ловеч.
- Община Луковит – 1 бр.: ОУ „Христо Ботев“ – с. Румянцево;
- Община Тетевен – 4 бр.: СУ „Васил Левски“ – с. Голям Извор, ОУ „Георги Бенковски“ – с. Черни Вит, ПГТСД „Сава Младенов“ – гр. Тетевен и ПГ по СЕУ – гр. Тетевен;
- Община Троян – 2 бр.: СУ „Васил Левски“ – с. Черни Осъм и НУПИ „Проф. Венко Колев“ – гр. Троян.

Таблица 1: Брой училища и детски градини за учебната 2020/2021 година

№	Община	Професионални гимназии	Профилirани гимназии	Частно начално училище			СУ	ОУ		НУ общински
					Обединено у-ще	в селата		в градовете	в селата	
1	Априлци					1				1
2	Летница					1				1
3	Ловеч	3	2	1		3	5	2		7
4	Луковит	1			1	1	1		3	1
5	Тетевен	2				1		7	2	3
6	Троян	2				0	3	1	3	2
7	Угърчин					1		2		1
8	Ябланица					1		3		1
Общо		8	2	1	1	9	9	15	8	17

Забележка: В таблицата е включено НУПИ „Проф. Венко Колев“ – гр. Троян в колона „Професионални гимназии“. СУ „Димитър Митев“ към Затвора Ловеч е включено към колона СУ.

На територията на област Ловеч са определени 19 средищни училища: по едно в общините Априлци, Летница, по две в общините Тетевен, Угърчин и Ябланица, по три в общините Ловеч и Луковит и пет училища в община Троян. Средищни детски градини има една в община Априлци, две в община Ловеч и една в община Луковит. Защитени училища има едно в община Априлци, едно в община Ловеч, четири в община Тетевен и в община Троян има две защитени училища и защитена специалност „планински водач“. Защитени детски градини има една в община Априлци, една в община Ловеч и в община Троян има една защитена група към детска градина.

Таблица 2. Брой детски градини на територията на Област Ловеч

Община:	Брой детски градини	Брой деца
Априлци	1	83
Летница	1	120
Ловеч	8	970
Луковит	5	506
Тетевен	6	626
Троян	7	750
Угърчин	2	187
Ябланица	1	263
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ ОБЩО:	31	3505

Мрежата от 31 детски градини в областта удовлетворява необходимостта от предучилищно възпитание и отговаря на изискването да е близо до децата, както в големите, така и в малките населени места на територията на област Ловеч.

ОБЛАСТНА МРЕЖА ОТ ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА

Обслужващите звена на територията на област Ловеч включват:

- ❖ Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), гр. Ловеч;
- ❖ Ученическо общежитие, гр. Ловеч;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК, гр. Ловеч;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие, гр. Тетевен;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие, гр. Троян;
- ❖ Център за специална образователна подкрепа „Васил Левски“, гр. Ловеч.

В тях се извършват дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование

На територията на област Ловеч има един Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. През учебна 2019/2020 година към Регионален център - Ловеч са сформирани общо 16 групи. Обхванати до края на учебната година са общо 177 деца и ученици със специални образователни потребности в 38 образователни институции: 11 детски градини и 27 общообразователни училища.

Регионалният център се помещава в сградата на Професионална гимназия по икономика, търговия и услуги – Ловеч. Разполага със самостоятелен вход, който има изградена рампа.

Обособени са 8 помещения, обзаведени с подходящи за съответната дейност мебели и техника със следното предназначение:

- дирекция;
- администрация;
- монтезори стая;
- сензорна стая;
- методичен кабинет за провеждане на педагогически съвети, екипни срещи, оперативки, семинари, тренинги и обучения; консултация с родители. Закупена е специализирана литература, помагала и софтуерни продукти.

Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК гр. Ловеч

Съгласно чл. 49, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗПУО, Център за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс, гр. Ловеч организира дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за кариерно ориентиране и консултиране. Водещо начало в работата е създаването на предпоставки за привличане на оптимален брой деца/ученици в учебните групи.

През учебната 2019/2020 година в ЦПЛР – ОДК се обучават безплатно 722 деца и ученици на възраст от 5 до 19 години в школи и клубове в три области: „Наука и технологии“, „Изкуства“ и „Спорт“. Заниманията по интереси са в следните дисциплини: информационни технологии, изобразително изкуство, български народни танци, лека атлетика и хандбал. Допълнително са сформирани 19 учебни групи и назначени 6 външни лектори по организационно-педагогическите

форми: плуване в ДГ „Радост“, камерна музика – ударни и духови инструменти, детски християнски клубове. За реализиране на учебно-възпитателния процес са сформирани общо 58 групи, от които 10 в област „Наука и технологии“, 34 в област „Изкуства“, 14 в област „Спорт“, в това число 46 постоянни действащи групи през учебната година, 6 временни групи през учебната година и 6 временни ваканционни групи. Всяко дете има право сводно да избере форми, в които да се развива и надгражда своите умения, интереси и дарби в областта на изкуството, науката, технологиите и спорта.

С цел разнообразяване на дейностите и поради засиления интерес към нови форми на обучение през учебната 2020/2021 г. към ЦПЛР – ОДК е разкрита нова организационно-педагогическа форма „Камерна музика – духови инструменти“ и „Мажоретен състав“.

Кариерното ориентиране като част от общата подкрепа за личностно развитие е насочено към откриване на интересите и способностите на учениците и формиране на адекватна самооценка за избор на професия и подготовка за успешна професионална реализация. На всички училища в областта е предоставена Годишна програма с предложени теми, обединяващи създадените ресурси и добри практики, като една от целите е работа с ученици, застрашени от отпадане и ученици със специални образователни потребности. Програмата е разработена с теми за работа с ученици в различни степени на образование.

В изпълнение на Годишния план за дейността на Център за кариерно ориентиране към ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч през 2020 г. са консултирани 3628 ученици. Проведени са 993 индивидуални консултации и 68 индивидуални консултации с родители по въпроси, свързани с продължаващото образование и професионална реализация, прехода от една образователна степен към друга.

От м. април 2020 г. кариерните консултанти от ЦПЛР – ОДК участват в изпълнението на Дейност 6 „Осъществяване на обща подкрепа чрез кариерно ориентиране с цел подготовка за преход към следваща степен, за мотивация за продължаване на образованието, за участие на пазара на труда, кариерно ориентиране за учениците от прогимназиалния етап на образование (от V до VII клас) по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“. Целевите групи по проекта са:

1. ученици в риск от отпадане от училище;
2. ученици, на които е необходимо предоставяне на услуги по кариерно ориентиране в прехода от прогимназиален към гимназиален етап на образование и ученици в училищата с по-ниска концентрация на ученици в риск от ранно отпадане;

През 2020 г. са отчетени 487 индикатора по проекта (проведена по 1 групов и 1 индивидуална консултация с ученици).

Обучението в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч е безплатно. Резултатите от дейностите на организационните педагогически форми се представят пред родителите и обществеността чрез публични изяви с регионален, национален или международен характер. През ваканциите се формират временно действащи групи за работа с деца и ученици, необхванати в постоянните групи, в съответствие с желанията на децата и възможностите на ЦПЛР – ОДК.

Финансирането на институцията се извършва със средства от държавния бюджет чрез бюджета на Община Ловеч и с допълнително финансиране от общинския бюджет.

Наред със задължителния учебно-възпитателен процес, обвързан със задължителната преподавателска норма на учителите и учебните програми, ЦПЛР – ОДК е домакин на Национален конкурс за детска рисунка, компютърна рисунка и есе на тема: „Детство мое – реално и вълшебно“ и Национални състезания по авио и ракетомоделизъм, включени в Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците.

През 2020 г. ЦПЛР – ОДК е разработил два проекта за финансиране по програмата за младежките дейности на Община Ловеч („Водата – извор на живот“ и „Фолклорът живее“). Най-съществената част от реализирането на проекта „Фолклорът живее“ е изработването на 12 броя северняшки народни носии за момичета и 2 броя северняшки народни носии за момчета и използването им в различни сценични изяви, с цел насърчаване и подпомагане развитието на младите хора в областта на танцовото изкуство.

През календарната 2020 г. ЦПЛР – ОДК е организирал и провел:

1. Ученически игри по отделните видове спорт (общински кръг);
2. Международен Ден на ходенето, съвместно с Община Ловеч, РЗИ-Ловеч, БЧК-Ловеч, Българска асоциация „Спорт за всички“;
3. Общински Конкурс – изложба за коледна картичка и мартеници;
4. Онлайн конкурс за рисунка на тема „Ловеч – моят роден град“, посветен на празника на гр. Ловеч;
5. Национален конкурс за рисунка, компютърна рисунка и есе на тема „Детство мое – реално и вълшебно“;
6. Конкурс за рисунка на тема „Водата – извор на живот“;
7. Национални ученически състезания по авио и ракетомоделизъм;
8. Участие на танцовите състави при ЦПЛР – ОДК в празнични програми на Община Ловеч и благотворителни инициативи;

Участие на децата и учениците от ЦПЛР – ОДК в национални и международни конкурси и завоювани призови места и отличия:

1. Област „Наука и технологии“

Национален конкурс за презентация на тема „Завещано от Апостола“; Национален конкурс за компютърна рисунка „Детство мое – реално и вълшебно“; Национален конкурс за компютърна рисунка и колаж „Виртуална пролет“, гр. Бургас; Международен конкурс за компютърна рисунка и колаж „Творчество без граници“, гр. Хасково; Национален конкурс за компютърна рисунка „Морето не е за една ваканция“, гр. Бургас; Национален конкурс за компютърна рисунка „Морето, морето, морето...“, гр. Варна; Национален ученически конкурс за мултимедиен продукт „Национален парк „Рила“ – познат и непознат“, гр. Благоевград; Национален конкурс за компютърна презентация „Ще обичам аз от сърце таз земя и тоз народ“, гр. Стара Загора.

2. Област „Изкуства“

Онлайн конкурс „Здрав съм, не само когато не съм болен“, гр. София; Онлайн конкурс „Светите братя Кирил и Методий“, гр. София; Национален конкурс „Толерантност“, гр. Казанлък; Национален конкурс „Малките нашенци“, гр. Казанлък; Национален конкурс „Къщата на моите мечти“, гр. Габрово; Национален конкурс „Вълшебният свят на Родопите“ – гр. Кърджали; Национален конкурс „Недорисуван свят“ – гр. Чирпан; Национален конкурс „Аз обичам Черно море“ в гр. Несебър; Национален конкурс „Илюстрация на български народни пословици, поговорки и гатанки“ – гр. София; Национален конкурс „Свети Трифон Зарезан“, гр. Сунгурларе; Международен детски фестивал „Млади таланти“ в гр. София; Международен конкурс „С очите си видях бедата“, гр. София; Международен конкурс за детска рисунка „Моите детски мечти“, гр. София; Международен ученически конкурс „Роди се дете, син ти се даде“ в гр. София; Международен конкурс „Планетата днес и утре“, Франция – Юнеско; Международен конкурс „Традиционни музикални инструменти в моята страна“, Румъния, Голести; Международен конкурс „Ние сме еко-приятели“,

Япония – КАО; Международен конкурс на свободна тема, Тоскана, Италия; Международен конкурс „Аз в света на хилядите цветове“, Полша; Международен конкурс „Марк Шатал“, гр. Рубник, Полша; Международен конкурс „Есенен пейзаж“, гр. Евора, Португалия;

3. Област „Спорт“

Участие на ученици от клуб „Хандбал“ в турнир „По-силни сме от вируса“, гр. Кубрат; Награди от зонални и национални турнири по хандбал.

Ученици от клуб по изобразително изкуство и индивидуална работа по информационни технологии са сред номинираните от Фондация „Димитър Бербатов“, Клуб 2019, Успелите деца на България в категория „Изкуство“ и категория „Наука“.

Общият брой на персонала, зает в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч е 13,5 щатни бр. (9 бр. педагогически и 4,5 бр. непедагогически персонал). Педагогическият персонал е с висока професионална квалификация и притежава необходимия опит.

Учебната дейност на ЦПЛР се осъществява в сграда, общинска собственост в ж.к. „Червен бряг“. Извънкласните форми по танцово изкуство се провеждат в общинската репетиционна зала и музикална зала в СУ „Св. Климент Охридски“. Сградата на ЦПЛР – ОДК разполага с кабинети по: информационни технологии; изобразително изкуство; работилници и административни помещения. Поради липса на самостоятелна спортна база ЦПЛР – ОДК провежда спортните си дейности в базата на общинските училища и Градска спортна зала.

През 2020 г. ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч е разработил проект за участие в Национална програма на МОН „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в Центровете за подкрепа за личностно развитие – 2020 г.“, Модул „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 1 и ал. 4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми“. С предоставените от МОН средства в размер на 17 782,98 лв. е обзаведен модерен компютърен кабинет със съвременна техника за работа с децата и учениците в областта на технологиите.

ЦПЛР Ученическо общежитие – гр. Ловеч

В самостоятелното ЦПЛР – Ученическо общежитие за учебната 2020/2021 г. са настанени 109 ученици, обучаващи се в професионални гимназии и средни училища на града, с които са сформирани 4 групи. Използваемият капацитет на общежитието е зает на 70%. За учениците се грижат 6 възпитатели и директор, подпомагани от 5 броя непедагогически персонал. Общежитието е на делегиран бюджет и се помещава в специално построена сграда в кв. „Здравец“ – публична общинска собственост.

ЦПЛР – Ученическо общежитие осъществява следния вид подкрепа: развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и педагогическа и психологическа подкрепа. За настанените в общежитието се организират добри условия за самоподготовка, провеждат се групови и индивидуални консултации по отделни предмети, работи се с родителите, организират се спортни и туристически дейности. Разкрити са 6 клуба за занимания по интереси. Индивидуална работа се провежда с 52 ученика. Сформиран е екип за подкрепа и личностно развитие на младежите, утвърден със заповед на директора. Осъществява се обща подкрепа на учениците, изразяваща се в допълнително консултиране по учебни предмети, занимания по интереси, грижа за здравето, осигуряване на безопасни и здравословни условия за живот и възпитание. Приоритет е екипната работа между педагогически специалисти и родители, дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Като нов момент в дейността на ЦПЛР е създадената творческа стая за занимания по интереси с реализиране на проекта през първия учебен срок на 2020/2021 учебна година по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие“. Стаята е оборудвана с необходимите материали, консумативи, образователни игри за провеждане на различни мероприятия. По същия проект са закупени две маси за футбол, топки и спортни съоръжения.

От 2013 година в ЦПЛР – Ученическо общежитие е създаден и функционира Клуб за народни танци „Нашенчета“, който има редица участия в празници на училищата и общински събития. За своята кратка история клубът е носител на много награди.

Членовете на клуба за художествено слово „Прометей“ организират различни състезания и маратон на четенето във връзка с плана за грамотността на общежитието. Всички дейности се финансират основно от собствения бюджет и по проекти.

Като важен момент от възпитанието на учениците е добре подготвен кадрови ресурс, който повишава и усъвършенства личната си квалификация и професионално развитие. Успешно е защитен и реализиран проект, финансиран по програма „Еразъм плюс“, за обмяна на опит и участие в образователни събития на педагогическия персонал на ЦПЛР във Великобритания през

учебната 2017/2018 година. В настоящия момент се реализира втори проект по програма „Еразъм +“ за обучение на педагогическите специалисти на центъра при партньори в гр. Римини, Италия.

Направеното през последните години по отношение на модернизирането на материално-техническата база не е малко. Тя е разширена до капацитет 185 ученика. Изградена е фитнес зала, финансирана от Проектния фонд на Община Ловеч. Със средства от бюджета на общезитието е изградено волейболно игрище, футболно игрище, закупена тенис маса и е оборудвана занималня с мултимедиен проектор и лаптоп. Обновена е базата общо с три занимални с капацитет по 12 човека. За репетициите на клуб за народни танци „Нашенчета“ липсва подходяща зала и репетициите се провеждат в помещение под наем, финансиран от ЦПЛР.

Активно е сътрудничеството с родители и неправителствени организации, подпомагани от Ученическият съвет към ЦПЛР – УО, гр. Ловеч.

За осъществяване на бъдещите дейности на ЦПЛР – Ученическо общезитие, гр. Ловеч като център за подкрепа и личностно развитие е необходимо наличие не само на достатъчен брой ученици, настанени при добри условия, не само наличие на добър кадрови ресурс, с който да се обезпечава образователно-възпитателния процес, но и подходяща материално-техническа база, в която да се работи.

Във връзка с положителната тенденция за увеличаване на броя ученици от други общини и региони, които избират професионалните гимназии в Община Ловеч, нараства ролята и значението на Ученическо общезитие за развитието на общинската система на предучилищно и училищно образование. През последните учебни години броят на настанените в общезитието ученици е нараснал в пъти. Това показва наличие на интерес от учениците и семействата им за настаняване в общезитието. Това е основната причина за разширяването на капацитета на общезитието през лятото на 2017 и 2018 година чрез основен ремонт на неизползваемите апартаменти на V-ти етаж. Паралелно с разширяването на капацитета се поддържат съответните битови условия чрез текущ ремонт на използваните в момента стаи и санитарни възли и поэтапна подмяна на обзавеждането. През последните две учебни години обаче броят на учениците е намалял с 30% поради откриването на общезитие с 2 групи на НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“, гр. Ловеч. Ново, модерно обзаведено и без такса за ползване от учениците, общезитието на професионалната гимназия намалява до минимум възможностите на ЦПЛР – Ученическо общезитие за запазване на броя на настанените в общезитието ученици, въпреки постигнатите резултати през годините.

Център за подкрепа за личностно развитие – гр. Тетевен

Общият брой на децата и учениците е сто осемдесет и пет (185) деца и ученици. Общата подкрепа, която осигурява ЦПЛР – гр. Тетевен, се изразява в дейности за развитие на индивидуалните им способности и дарования в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. През учебната 2019/2020 г. е имало сформирани 14 групи за занимания по интереси. В област „Изкуства“ са сформирани 4 профила. В област „Науки и технологии“ е сформиран 1 профил. В Област „Спорт“ са сформирани 3 профила. От 15.06.2020 г. е стартирала и лятна работа с деца и ученици. Сформирани са четири групи с капацитет до 15 деца и ученици, като заниманията с децата и учениците се провежда на открито.

Център за подкрепа за личностно развитие - гр. Троян

С Решение № 313/22.12.2016г. на Общински съвет – Троян е приет Правилник за устройството и дейността на Център за подкрепа за личностно развитие – Троян. Съгласно правилника Центърът организира и провежда дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изяви в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта и осигурява обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. За учебната 2020/2021 година в центъра са обхванати 349 деца и ученици в различни форми, създадени изцяло по тяхно желание.

ЦПЛР осигурява обща и допълнителна подкрепа за децата и учениците на територията на община

Троян и работи в следните направления:

1. развитие на интересите, способностите, компетентностите и изиявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
2. кариерно ориентиране и консултиране;
3. превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици;
4. ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;
5. педагогическа и психологическа подкрепа;
6. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания.

Области на дейности в ЦПЛР:

- В област „Науки и технологии“ – Школа „Информационни технологии“ – 1 група;
- В област „Изкуства“ – Школа „Ученически театър“ – 1 група, Изобразително изкуство – 2 групи, Приложна креативност – 1 група, Вокална група „Щурчета“ – 1 група, Школа по етнография и народни занаяти – 1 група. Традиционно се сформират ателиета по „Керамика“, „Дърворезба“, „Мебелно производство“ и ателие по „Моден дизайн“, в което желаещите се учат да шият, кроят и създават собствени продукти от плат.
- „Стълбичка на радостта“ – 7 групи, от деца в подготвителни групи при ДГ „Синчец“, ДГ „Осми март“, ДГ „Здравец“, ДГ „Мир“, НУ „Христо Ботев“, НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и СУ „Св. Климент Охридски“.

Организиранни групи за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство в ЦПЛР:

- ✓ постоянно-действащи групи – 16 броя;
- ✓ временно-действащи групи през учебната година – 0 броя;
- ✓ временно-действащи групи през ваканциите – 1 брой;
- ✓ индивидуална работа – 42 броя ученици.

Педагогически и непедagogически персонал в ЦПЛР:

Към началото на учебната 2020/21 г. в ЦПЛР – Троян по направление ресурсно подпомагане работят следните специалисти:

- ✓ правоспособни ресурсни учители – 3;
- ✓ психолог – 1;
- ✓ логопед – 0,5;
- ✓ счетоводител – 0,5;
- ✓ хигиенист – 0,5.

Включване на децата и учениците в организирани обучителни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности на общинско, областно, национално и международно равнище:

През 2020 г. в областта на науките и технологиите на областните кръгове на ученическите олимпиади достойно са се класирали 22 ученици от община Троян. От тях до национален кръг са допуснати 4 ученици: 1 по английски език – Маргарита Тотева от X клас на СУ „В.Левски“ – Троян, класирана на 9-то място, 2 по испански език – Нина Дулева, класирана на 7-мо място и Спас Христов – на 9-то място. И двамата ученици изучават испански език като втори чужд и са от XII клас на СУ „В.Левски“ – Троян. Надежда Раева от XII клас на Национална гимназия по приложни изкуства „Проф. В. Колев“ е класирана на 12-то място по БЕЛ. В националния кръг на олимпиадата по информационни технологии, проведен онлайн, отлично са се представили Михаил Хитров и Мария Георгиева с проект „Му5“ в раздел „Интернет приложения“. Отлични са и постиженията от Национално състезание „Ключът на музиката“, където за национален кръг са допуснати 10 ученици, за съжаление националният кръг не е проведен поради въведените противоепидемични мерки. Не са провеждани състезания от спортен календар, предвидени през месеците март и април. В национални състезания на МОН и национални състезания по календар на Националния дворец на

децата са се изявили 19 ученици, а в областта на спорта по национален спортен календар – 37 ученици. /информацията е подадена от училищата в града и не се отнася за дейностите на ЦПЛР/.

През август 2020 г. ученици от ателиета и школи при ЦПЛР–Троян са включени в проект за творчески ваканции „Хайде да творим заедно“, организиран от Национален дворец на децата и МОН. Ваканцията е проведена в село Равда.

Участие на децата и учениците в общински, областни, национални и международни проекти, програми и проекти в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта:

През 2020 г. продължава въвеждането на иновативни методи на преподаване. В СУ „В. Левски“ – Троян, продължават дейностите на стартиралите през 2018 г. проекти със срок на изпълнение 2020 г. Проектът „Виртуален пътешественик“ е с фокус върху обучението по първи и втори чужди езици (английски и испански език) и прилагането на ИКТ инструменти за чуждоезиково обучение. Проектът е насочен към ученици от гимназиален етап на образование и е в партньорство с училища в Испания, Полша, Португалия, Италия, Германия. Координатор на проекта е СУ „Васил Левски“ – Троян, като към края на 2020 г. са осъществени мобилности за 20 ученици и 6 учители. Проектът „Създай, сподели, научи“ е насочен към ученици от прогимназиален етап с идеята за популяризиране в училищата на отворената и ниско стойностна технология от образователния масив (EducationalMakerspace) и включва Кодирание с Raspberry PI, Роботика и 3D принтиране. Партньори по проекта са Италия, която е координатор на проекта, Португалия, Полша, Гърция и Румъния. Към края на 2020 г. са реализирани 18 мобилности на ученици и 2 мобилности за учители, като поради въведени ограничителни мерки мобилността в Румъния е осъществена виртуално. /информацията е подадена от училищата в града и не се отнася за дейностите на ЦПЛР/.

В ЦПЛР за учебната 2020/2021 г. е спечелен проект по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центровете за подкрепа за личностно развитие“ на стойност 9501 лв. Обзаведен е кабинет и са закупени материали за работа с децата от школите по изобразително изкуство, приложна креативност, етнография и занаяти. Общият брой на деца и ученици – ползватели е 74.

Поощряване на децата и учениците с морални и материални награди за високи постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта:

За ХХІХ-ти път 31 изявени ученици от училищата в община Троян получават престижната награда „Бризби“, учредена в памет на пращадото но Джон Бризби – Константин Хаджикалчев. С наградата се удостоават деца, изявени и постигнали отлични успехи в областта на науката и изкуствата.

СУ „В. Левски“ – Троян осигурява награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за принос към развитието на училищната общност и издигане престижа на училището. Наградите се осигуряват от училищното настоятелство, проф. д-р Иван Гаврилов, г-н Иван Радев и други анонимни дарители.

В училищата на територията на община Троян и ЦПЛР ученици, получили отличен успех, високи постижения или ученици, които имат участия в различни състезания с принос към развитието на съответната институция, са удостоени с грамоти или награди, осигурени от училищата. Награди се осигуряват и от РУО – Ловеч.

Център за специална образователна подкрепа

На територията на област Ловеч има един център за специална образователна подкрепа „Васил Левски“ – гр. Ловеч. В центъра се осъществява обучение на 35 ученици: III клас – 1 ученик; IV клас – 3 ученици; V клас – 3 ученици; VI клас – 4 ученици; VII^a клас – 4 ученици; VII^b клас – 3 ученици; VIII клас – 7 ученици; IX клас – 3 ученици; X клас – 7 ученици. Учениците в ЦСОП са с умствена изостаналост и множество увреждания. От I до VII клас учениците са записани към ОУ „Проф. Димитър Димов“ – гр. Ловеч. На 17 ученици се осъществява професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация. По професия: Работник в хранително-вкусовата промишленост, специалност: Хранително-вкусова промишленост се обучават 10 ученици, в VIII клас – 7 ученици и в IX клас – 3 ученици. По професия: Работник в животновъдството, специалност:

Птицевъдство се обучават 7 ученици в X клас.

ЦСОП „Васил Левски“ – гр. Ловеч извършва дейности на ученическо общезитие. Броят на учениците, на които е осигурена подкрепата, е общо 22 ученици. Сформирани са две интернатни групи. В групата на логопеда са включени 10 ученици. В групата на психолога са включени 15 ученици.

В ЦСОП „Васил Левски“ – гр. Ловеч се осъществява диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с учениците със специални образователни потребности. Осигурена им е педагогическа и психологическа подкрепа от педагози, специални педагози, психолог и логопед.

2.2. Състояние на мрежата от социални услуги в област Ловеч

Информация за актуалното състояние на мрежата от социални услуги в област Ловеч е предоставена по общини от Координатори за област Ловеч към АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДДПОМАГАНЕ по Проект № BG05M9OP001-3.006-0001B

Община Априлци

- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ)** – Априлци, кв. Център, ул. „Йонко Карагьозов“ № 21. Доставчик на социалната услуга е община Априлци, държавно делегирана дейност. Капацитетът на социалната услуга е 20 места.
- **Дом за стари хора (ДСХ) „Ганка и Георги Събчеви“** – Априлци, кв. Център, ул. „Йонко Карагьозов“ № 21. Доставчик на социалната услуга е община Априлци, държавно делегирана дейност. Капацитетът на специализираната институция е 30 места.

Община Летница

- **Център за социална рехабилитация и интеграция** – с. Крушуна, община Летница, ул. „Костадин Стойков“ № 11. Доставчик на социалната услуга е община Летница, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 20 места.
- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания** – Летница, бул. „България“ № 15. Доставчик на социалната услуга е община Летница, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 20 потребители.
- **Център за настаняване от семеен тип** – с. Крушуна, община Летница, ул. „Костадин Стойков“ № 11. Доставчик на социалната услуга е община Летница, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТСХ – с. Крушуна е 15 места.
- **Домашен социален патронаж** – Летница – общинска дейност. Капацитет: 70 потребители.

Община Ловеч

- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Здравец“ (ЦНСТДБУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 41 Г. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДБУ е 10 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Лале“ (ЦНСТДБУ)** – Ловеч, бул. „България“ № 67. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДБУ „Лале“ е 12 места.
- **Център за обществена подкрепа (ЦОП)** – Ловеч, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 28 и гр. Ловеч, кв. „Дикисана“, ул. „Иларион Ловчански“ № 1. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на социалната услуга е 45 места.

- **Наблюдавано жилище (НЖ)** – Ловеч, кв. „Здравец“, бл. 203, вх. В, ет. 7, ап. 18. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“. Капацитетът на социалната услуга е 4 места.

- **Социални жилища за настаняване на уязвими групи** - Ловеч, кв. „Гозница“. Капацитетът на жилищата е 49 жилища за 123 лица.

- **Център за социална рехабилитация и интеграция за лица и деца, жертва на насилие** – Ловеч, кв. „Вароша“, ул. „Величка Хашнова“ № 2. Фондация „Център отворена врата“ – София управлява и финансира социалната услуга. Капацитетът е 30 места за консултации с 4 места за кризисно настаняване.

В изпълнение на Проект „Подкрепа за деинституционализация на децата и младежите в гр. Ловеч“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г., BG05M9OP001-2.019 – Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите – ЕТАП 2 – предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства – КОМПОНЕНТ 1 са разкрити следните три социални услуги:

- **Дневен център за подкрепа на деца и младежи с увреждания и техните семейства (ДЦПДМУТС)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 41, ет. 1. Капацитет: 30 места дневна грижа и 60 места консултативни услуги.

- **Преходно жилище за деца (ПЖД)** - Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 41, ет. 2. Капацитет: 8 места.

- **Наблюдавано жилище за младежи (НЖМ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“, бл. 203, вх. А, ет. 2, ап. 3. Капацитет: 6 места.

- **Защитено жилище за лица с физически увреждания „Свети Константин и Елена“ (ЗЖЛФУ)** – Ловеч, ул. „Ал. Стамболийски“ № 3А. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛФУ е 8 места.

- **Защитено жилище за лица с физически увреждания „Свети Николай“ (ЗЖЛФУ)** – Ловеч, ул. „П. Р. Славейков“ № 7. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛФУ е 8 места.

- **Защитено жилище за лица с умствена изостаналост „Лилавата къща“ (ЗЖЛУИ)** – Ловеч, ул. „Д. Пъшков“ № 4. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛУИ е 6 места.

- **Защитено жилище за лица с психични разстройства (ЗЖЛПР)** – Ловеч, ул. „Ал. Батенберг“ № 1. Управление на социалната услуга е възложено на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ – София. Капацитетът на ЗЖЛПР – Ловеч е 8 места

- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ)** – Ловеч, ул. „Ал. Батенберг“ № 16. Управлението на социалната услуга е възложено на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ – София. Капацитет: 30 места.

- **Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДЦДМУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Закрила“ – Ловеч. Капацитетът на ДЦДМУ – Ловеч е 46 места.

- **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** – Ловеч, ул. „Стефан Караджа“ № 16. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на социалната услуга е 25 места.

- **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Надежда“ (ЦНСТДМУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 49. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.

- **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Любов“ (ЦНСТДМУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 50. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места, като средната годишна заетост за 2019 г. е 12 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост „Вяра“ (ЦНСТПЛУИ)** – Ловеч, ж.к. „Младост“ № 44. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТПЛУИ е 14 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция „Свети Иван Рилски“ (ЦНСТПЛД)** – Ловеч, ул. „Стефан Караджа“ № 24. Управлението на социалната услуга е възложено на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ – София. Капацитетът на услугата е 8 места.
- **Дом за пълнолетни лица с физически увреждания (ДПЛФУ)** – с. Сливек, общ. Ловеч, ул. „Трети март“ № 2А. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДПЛФУ е 40 места,
- **Дом за стари хора „Върбовка“ (ДСХ)** – Ловеч, „Южна индустриална зона“ № 1. Доставчик е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на специализираната институция е 30 места.
- **Домашен социален патронаж (ДСП)** – Ловеч – общинска дейност. Капацитетът на ДСП – Ловеч е 300 места.
- **Клубове на инвалида** – общинска дейност. На територията на общината функционират 9 Клуба на инвалида – 4 бр. в гр. Ловеч, 1 бр. в с. Александрово, 1 бр. в с. Радювене, 1 бр. в с. Дойренци, 1 бр. в с. Лешница и 1 бр. в с. Йоглав.

Община Луковит

- **Център за обществена подкрепа (ЦОП) – Луковит** – в изпълнение на Проект BG05MOP001-2.018-0002 „Социално икономическа интеграция в община Луковит“, с бенефициент община Луковит, по процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 1, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ и по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.
- **Цетър за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания (ЦНСТДМУ) „Здравец“** – гр. Луковит, ул. „Неофит Рилски“, № 4. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.
- **Цетър за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания (ЦНСТДМУ) „Зорница“** – гр. Луковит, ул. „Гето Йошев“, № 20. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.
- **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** – гр. Луковит, ул. „Христо Ботев“, № 26. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦСРИ е 30 места.
- **Дневен център за деца/младежи с увреждания (ДЦДМУ)** – гр. Луковит, ул. „Христо Ботев“, № 26. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДЦДМУ е 20 места.
- **Защитено жилище за лица с физически увреждания (ЗЖЛФУ)** – гр. Луковит, ул. „Воденичарска“, № 2А. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 6 места.

Община Троян

- **Център за обществена подкрепа (ЦОП)** – гр. Троян, ул. „Г. С. Раковски“ № 17. Управлението на социалната услуга е възложено на „Хуманност и Дълголетие“ ООД – София за срок от 5 години, държавно делегирана дейност. Капацитетът на социалната услуга е 30 места.

- **Център за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР)** – Троян. Услугата се предоставя от община Троян, чрез държавния и общински бюджет.

- **Защитено жилище за лица с физически увреждания (ЗЖЛФУ)** – с. Дълбок дол, община Троян, ул. „Иван Дончев“ № 46. Доставчик на социалната услуга е община Троян, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛФУ е 6 места.

- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ)** – с. Дълбок дол, община Троян, ул. „Иван Дончев“ № 46. Доставчик на социалната услуга е община Троян, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДЦПЛУ е 6 места.

- **Дневен център за подкрепа на деца и младежи с увреждания и техните семейства** – гр. Троян, ул. „34-ти Троянски полк“ № 42. Община Троян има сключен договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на Проект BG05M9OP001-2.019-0005 „Нова грижа в община Троян“ по процедура BG05M9OP001-2.019 „Продължаваща подкрепа за деинституализация на децата и младежите – ЕТАП 2 – предоставяне на социални и здравно- социални услуги за деца и семейства“ – КОМПОНЕНТ 1 на ОП РЧР 2014-2020 г. Услугата е с капацитет 30 места дневна и 60 консултативна грижа.

- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция** - с. Добродан, общ. Троян, ул. „Св. Кирил и Методий“ № 1. Управлението на социалната услуга е възложено на „Хуманност и Дълголетие“ ООД – София, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 12 места.

- **Дом за стари хора (ДСХ)** – с. Добродан, общ. Троян, ул. „Св. Кирил и Методий“ № 1. Управлението е възложено на външен доставчик – „Хуманност и Дълголетие“ ООД – София, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 28 места.

Община Тетевен

- **Център за обществена подкрепа (ЦОП)** – гр. Тетевен, ул. „Здравец“ № 19. Доставчик на социалната услуга е община Тетевен, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 60 потребителя.

- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост (ЦНСТПЛУИ)** – с. Гложене, община Тетевен, ул. „Н. Й. Краев“ № 18. Услугата е държавно делегирана дейност с доставчик Община Тетевен. Капацитетът на ЦНСТПЛУИ е 12 места.

- **Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДЦДМУ)** – гр. Тетевен, ул. „Боева могила“, № 5. Доставчик на услугата, държавно делегирана дейност, е община Тетевен. Капацитет на ДЦДМУ е 36 потребители.

- **Дневен център за деца и младежи с увреждания – седмична грижа (ДЦДМУ–СГ)** – гр. Тетевен, ул. „Боева могила“, № 5. Услугата е държавно делегирана дейност с доставчик Община Тетевен, с капацитет 8 потребители.

- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ)** - гр. Тетевен, ул. „Димитър Благоев“, № 62. Услугата е държавно делегирана дейност и е с капацитет 12 потребители.

община Угърчин

- **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** – гр. Угърчин, пл. „Свобода“ № 3. Доставчик на услугата е община Угърчин, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦСРИ е 15 места.

- **Дневен център за стари хора (ДЦСХ) – гр. Угърчин**, пл. „Свобода“ № 3. Доставчик на социалната услуга е община Угърчин, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 8 места.
- **Дом за стари хора (ДСХ) – гр. Угърчин**, пл. „Свобода“ № 3. Доставчик на социалната услуга е община Угърчин, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДСХ е 40 места.

На територията на Област Ловеч:

- **Приемна грижа** по Проект „Приеми ме 2015“, с финансиране по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., изпълняван от Община Ловеч в партньорство с Агенцията за социално подпомагане. Дейностите по проекта са с обхват в община Ловеч, община Троян и община Тетевен, като Община Ловеч е основен администратор и изпълнител.
- **Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания** /Община Априлци, Община Ловеч, Община Луковит, Община Троян, Община Тетевен, Община Угърчин, Община Ябланица/ – финансиране по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.
- **Предоставяне на топъл обяд** /Община Априлци, Община Луковит, Община Троян, Община Летница, Община Угърчин, Община Ябланица/ – финансиране по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020 г.
- **Асистентска подкрепа**, държавно делегирана дейност от 2021 г.
- **Лична помощ** - предоставя се, съгласно Закон за личната помощ.

2.3 Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)

На територията на област Ловеч се наблюдава положителен аспект по отношение на обхващане на учениците със специални образователни потребности в обучителния процес.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование в област Ловеч, който се явява специализирано обслужващо звено по чл. 27 и чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗПУО работи активно и с деца и ученици със специални образователни потребности. В област Ловеч съществуват четири центъра за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците: 2 бр. в община Ловеч, 1 бр. в община Троян и 1 бр. в община Тетевен. Тези институции, както и НПО сектора, също обслужват голям процент деца и ученици с тежки диагнози, разпределени в осемте града на областта.

ЗПУО и Наредбата за приобщаващо образование регламентират екипна работа за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие чрез създаване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците. Общата и допълнителната подкрепа се осигуряват в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие.

Таблица 3. Брой деца/ученици на ресурсно подпомагане по общини за учебната 2019/2020 г.в област Ловеч

Община	Брой училища	Ученици със СОП	Брой ДГ	Брой деца със СОП в ДГ	Деца и ученици със СОП
Априлци	1	6	1	0	6
Летница	1	14	1	0	14
Ловеч	16	112	8	20	132
Луковит	7	35	5	0	35
Тетевен	12	30	6	4	36

Троян	11	49	7	3	52
Угърчин	3	7	2	1	8
Ябланица	4	7	1	3	10
Общо:	55	260	31	31	293

Забележка: В посочената справка в таблицата не са включени и учениците от ЦСОП „Васил Левски“ – гр. Ловеч и СУ „Димитър Митев“ при Затвора – гр. Ловеч.

2.4. Обезпеченост на образователната система със специалисти и осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

На територията на област Ловеч в двадесет и три /23/ училища има назначени педагогически съветници, а в девет /9/ училища психолози. Назначени психолози има и към ЦПЛР – гр. Троян, РЦПППО – Ловеч, ЦСОП – „Васил Левски“ – гр. Ловеч. Назначени логопеди има към осем /8/ училища. В останалите детски градини и училища, при възникнала нужда за община Троян се осигуряват специалисти от ЦПЛР – Троян, за общините Летница, Ловеч, Луковит, Троян, Тетевен, Угърчин и Ябланица се осигуряват от специалисти от РЦПППО – гр. Ловеч.

Осигуряването на допълнителна подкрепа за личностно развитие в детските градини на територията на област Ловеч, съгласно чл. 187 от Закона за предучилищното и училищното образование е онагледено в **Таблица 4**.

В петнадесет /15/ детски градини на територията на област Ловеч се осигурява допълнителна подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 187, ал. 1, т. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Таблица 4. Допълнителна подкрепа за личностно развитие в детските градини на територията на област Ловеч

№	Община	Населено място	Детската градина	Брой деца с ресурсно подпомагане	Брой заседания на ЕПЛР
1.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Мария Сиркова“	8	3
2.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Радост“	2	3
3.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Зора“	2	3
4.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Детелина“	3	9
5.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Кокиче“	1	2
6.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Снежанка“	3	3
7.	Ловеч	Ловеч	ДГ „Слънце“	1	5
8.	Троян	Троян	ДГ „Осми март“	1	2
9.	Троян	Троян	ДГ „Здравец“	3	12
10.	Троян	Троян	ДГ „Синчец“	1	2
11.	Троян	с. Калейца	ДГ „Звънче“	1	3
12.	Тетевен	Черни Вит – с. Градежница	ДГ „Слънце“	1	2
13.	Тетевен	с. Галата	ДГ „Здравец“	3	3
14.	Угърчин	Угърчин	ДГ „Светулка“	1	3
15.	Ябланица	Ябланица	ДГ „Райна Княгиня“	3	3

Предоставена е допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца с хронични заболявания съгласно чл. 187, ал. 2, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование в следните детски градини:

- ❖ ДГ „Слънце“ – гр. Ловеч – 6 деца;
- ❖ ДГ „Зора“ – гр. Ловеч – 4 деца;
- ❖ ДГ „Детелина“ – гр. Тетевен – 4 деца;
- ❖ ДГ „Осми март“ – гр. Троян – 2 деца.

Допълнителната подкрепа е осъществена въз основа на извършена оценка на всяко дете на индивидуалните потребности от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина. След извършената оценка, за всяко дете директорът със заповед е сформирал екипи, в състава на които са включени различни специалисти, според потребностите на децата. Екипите работят целогодишно по предварително изготвен график. На всички деца, на които е осъществена допълнителна подкрепа са изготвени планове за подкрепа съгласно чл. 187, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и чл. 83, ал. 1 от Наредбата за приобщаващо образование. В тях са разписани всички цели, задачи и конкретни дейности за учебната 2019/2020 г.

От началото на учебната 2019/2020 г. назначени специалисти логопед, психолог и ресурсен учител има в ДГ „Мария Сиркова“ – гр. Ловеч по проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“.

В ДГ „Червената шапчица“ – гр. Луковит е имало назначен логопед на граждански договор за учебната 2019/2020 г., който е подпомагал децата с говорно комуникативни нарушения в детската градина.

Детайлна информация за кадровата осигуреност от специалисти в училищата и детските градини на територията на област Ловеч ще намерите в Таблица 5.

Таблица 5. Кадрова осигуреност от специалисти /педагогически съветник, ресурсен учител, психолог, логопед/, както следва:

Населено място	Детска градина/ училище	Видове специалисти, назначени в ДГ, училището	Видове специалисти, осигурени от РЦППО – гр. Ловеч	Видове специалисти, осигурени от ЦПЛР – гр. Троян
гр. Априлци	СУ „Васил Левски“		1 ресурсен учител	
гр. Летница	СУ „Бачо Киро“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
с. Александрово	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“		1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед	
гр. Ловеч	ОУ „Васил Левски“	1 логопед 1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	ОУ „Проф. Димитър Димов“	1 ресурсен учител 1 педагогически съветник 1 логопед	1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	ОУ „Св. св. Кирил и Методий“	1 педагогически съветник 1 ресурсен	1 ресурсен учител	

		учител		
гр. Ловеч	ОУ „Христо Никифоров“	1 педагогически съветник 1 логопед	1 ресурсен учител 1 психолог	
гр. Ловеч	СУ „Св. Климент Охридски“	1 психолог	1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	СУ „Тодор Кирков“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	ОУ „Панайот Пипков“	1 ресурсен учител 1 психолог		
гр. Ловеч	ПГИТУ		1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	НПГВМ „Проф. Д-р Д. Димов“	1 психолог		
гр. Ловеч	Профилирана – природо математическа гимназия	1 педагогически съветник		
гр. Ловеч	ПЕГ „Екзарх Йосиф“ I	1 психолог 1 педагогически съветник		
гр. Ловеч	ПГМЕТ	1 педагогически съветник		
гр. Ловеч	ДГ „Кокиче“ – с. Александрово		1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	ДГ „Мария Сиркова“	1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед		
гр. Ловеч	ДГ „Снежанка“		1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед	
гр. Ловеч	ДГ „Детелина“		1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед	
гр. Ловеч	ДГ „Слънце“		1 ресурсен учител	
гр. Ловеч	ДГ „Радост“		1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед	
гр. Ловеч	ДГ „Зора“		1 ресурсен учител 1 психолог	
гр. Луковит	СУ „Алеко Константинов“	1 психолог 1 педагогически съветник	1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед	
гр. Луковит	НУ „Инж. Г. Вълков“	1 педагогически съветник 1 логопед	1 ресурсен учител	
гр. Луковит	ПГСС „Сергей Румянцев“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
с. Бежаново	ОУ „Св. Св.		1 ресурсен учител	

	Кирил и Методий“			
с. Торос	ОУ „Васил Левски“		1 ресурсен учител 1 логопед	
с. Дерманци	ОбУ „Неофит Рилски“	1 педагогически съветник	2 ресурсни учители	
с. Румянцево	ОУ „Христо Ботев“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
гр. Луковит	ДГ „Червената шапчица“	1 логопед		
с. Галата	ОУ „Георги Бенковски“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
с. Голям извор	ОУ „Васил Левски“		1 ресурсен учител	
с. Градежница	ОУ „Васил Априлов“		1 ресурсен учител	
гр. Тетевен	НПГГСД „Сава Младенов“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
гр. Тетевен	НУ „Хаджи Генчо“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
гр. Тетевен	СУ „Георги Бенковски“	1 ресурсен учител 1 психолог 1 педагогически съветник		
гр. Тетевен	ПГ по СЕУ		1 ресурсен учител	
с. Галата	ДГ „Здравец“		1 ресурсен учител	
с. Черни Вит – изнесена група в с. Градежница	ДГ „Слънце“		1 ресурсен учител	
с. Дебнево	ОбУ „Иван Вазов“			1 ресурсен учител
гр.Троян	НУ „Св. Св. Кирил и Методий“	1 логопед		1 ресурсен учител
гр. Троян	НУ „Христо Ботев“			1 ресурсен учител
гр. Троян	ОУ „Иван Хаджийски“	2 ресурсни учители 1 психолог 1 педагогически съветник		
гр. Троян	СУ „Св. Климент Охридски“	1 психолог 1 педагогически съветник		1 ресурсен учител
с. Борима	ОУ „Васил Левски“			1 ресурсен учител
гр. Троян	СУ „Васил Левски“	1 психолог 1 педагогически съветник		1 ресурсен учител
гр. Троян	ПГМЕТ	1 педагогически		1 ресурсен

		съветник		учител
гр. Троян	ДГ „Осми март“			1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед
гр. Троян	ДГ „Здравец“			1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед
гр. Троян	ДГ „Синчец“			1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед
с. Калейца	ДГ „Звънче“			1 ресурсен учител 1 психолог 1 логопед
с. Лесидрен	ОУ „Св. Паисий Хилендарски“		1 ресурсен учител 1 психолог	
гр. Угърчин	ДГ „Светулка“		1 ресурсен учител	
гр. Угърчин	СУ „Св. Св. Кирил и Методий“	1 педагогически съветник	1 ресурсен учител	
с. Орешене	ОУ „Васил Левски“		1 ресурсен учител	
гр. Ябланица	ДГ „Райна Княгиня“		1 ресурсен учител	
с. Брестница	ОУ „Христо Ботев“	1 педагогически съветник		
гр. Ябланица	СУ „Васил Левски“	1 педагогически съветник 1 логопед	1 ресурсен учител	

Източник: РУО – Ловеч

Вече беше упоменато, че на територията на област Ловеч има един Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. Кадровата осигуреност, е както следва:

Специалисти	2019/2020 г.
Директор	1
Ресурсни учители	17
Логопеди	2
Психолози	2
Непедагогически персонал	2.5
Общо:	24.5

Професионалната подготовка на работещите в РЦПППО, гр. Ловеч е на високо ниво.

Въпреки системната квалификация на работещите специалисти има необходимост от квалификационни форми на педагогическите специалисти от детските градини и училища на областно равнище за качествено прилагане на новата нормативна уредба за приобщаващото

образование. Броят на специалистите извън община Ловеч е крайно недостатъчен. Това означава, че функциите на тези специалисти се изпълняват от други членове на педагогическите колективи, без да имат подготовка и време за това. Все още не е достатъчен обхватът и задълбочеността на квалификацията на учителите в училищата и детските градини и няма критична маса на промяна в нагласите на учителите да припознават като свое професионално поле и работата с деца и ученици със специални образователни потребности, дори и те да са малка част от учениците, с които работят.

Източник: РУО

2.5. Материални условия в институциите по отношение на обучението на ученици със специални образователни потребности

За учебната 2019/2020 г. материално-техническата база на РЦПППО, е както следва: кабинет за сензорна терапия, кабинет за социални умения и рехабилитация, логопедичен кабинет, ресурсен кабинет с Монтесори материали и езиково-говорна рехабилитация, кабинет на психолог. Всички специалисти са обезпечени с преносими компютри. Тази база е резултат от инвестиции в годините от създаването на институцията.

За всяко училище и детска градина, в която се осъществява ресурсно подпомагане, са осигурени дидактични средства от РЦПППО област Ловеч. В детските градини и в някои училища материалните условия за провеждане на качествено ресурсно подпомагане не са добри. Необходимо е изграждане на достъпна среда и в останалите детски градини на територията на областта, поради увеличаване на броя на децата със СОП за всяка следваща учебна година.

2.6. Кариерно ориентиране на учениците

Кариерното ориентиране е насочено към откриване на интересите и способностите на учениците и формиране на адекватна самооценка за избор на професия и подготовка за успешна професионална реализация. Консултирани са 3941 ученици в градовете Ловеч, Троян и Тетевен. Проведени са 468 индивидуални консултации с ученици и 40 индивидуални консултации с родители и граждани по въпроси, свързани с продължаващото образование и професионална реализация на учениците.

2.7. Работа с деца с изявени дарби

Община Ловеч

Община Ловеч прилага мерки за специална закрила на деца с изявени дарби, с цел насърчаване на творческите заложби и потребности на децата. Мерките се осъществяват чрез прилагането на Правила за подпомагане на деца и ученици с изявени дарби, утвърдени със Заповед на Кмета на Община Ловеч от 15.01.2020 г. Право на специална закрила има всяко дете с изявени дарби в областта на науката, изкуството и спорта, посещаващо детска градина, училище и център за подкрепа на територията на Община Ловеч.

Мярката включва едногодишна стипендия в размер на 60 лв. месечно на деца в предучилищна възраст и ученици от I до XII клас от общинските детски градини, училища и извънучилищни образователни институции на територията на общината, които през съответната календарна година са класирани индивидуално на първо, второ или трето място в национални или международни конкурси, олимпиади или състезания, включени в Общинската програма за подпомагане на деца и ученици с изявени дарби. Финансовото подпомагане се осъществява и в случаите, когато възрастовата група не се подпомага със стипендия, съгласно Наредбата, приета с ПМС № 298/17.12.2003 г.

През 2020 г. са предоставени стипендии по 60 лв. месечно за една календарна година на осем деца

в областите изкуство и спорт.

През 2019 г. са предоставени стипендии по 60 лв. месечно за една календарна година на тридесет и двама ученици, основно в областите изкуство и спорт.

В Община Ловеч се прилагат и разпоредбите на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, приета с ПМС № 298/17.12.2003 г. Стипендия за стимулиране на деца с изявени дарби се отпуска от министъра на културата, министъра на образованието и науката и министъра на младежта и спорта на ученик от държавно и частно училище или от кмета на съответната община на ученик от общинско училище, който е класиран за съответната календарна година по мярка от съответния раздел на програмата по чл. 11, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби.

През 2020 г. са предоставени стипендии по 135 лева месечно за срок от една календарна година на петима ученици от община Ловеч в областите изкуство и спорт. Средствата за изпълнение на Програмата са осигурени от централния бюджет.

През 2019 г. са предоставени стипендии по 135 лева месечно за срок от една календарна година на трима ученици в областите изкуство и спорт.

През 2019 г. Общински съвет – Ловеч с Решение № 976 учреди специална стипендия на името на акад. Димитър Мишев. Стипендията е в размер на 1000 лв. годишно и е предоставена на Радина Димитрова Иванова, студентка трети курс в СУ „Свети Климент Охридски“. През 2020 г. специалната стипендия на името на акад. Димитър Мишев също е предоставена на Радина Димитрова Иванова, студентка четвърти курс в СУ „Свети Климент Охридски“.

Община Луковит

Учениците с изявени дарби са съсредоточени в двете средни училища на територията на община Луковит и са 9 на брой: в СУ „Алеко Константинов“ – гр. Луковит са седем деца и в ПГСС „Сергей Румянцев“ – гр. Луковит са две. Деца с изявени дарби в детските градини няма.

Община Тетевен

Деца и учениците с изявени дарби в община Тетевен са, както следва:

- СУ „Георги Бенковски“ – 3 ученици, получили еднократна парична награда за деца с изявени дарби в областта на спорта;
- ОУ „Г. Бенковски“, с. Черни Вит – 40 ученици в областта на музиката;

Община Тетевен стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити деца и ученици чрез прилагане на разпоредбите на Наредба за условията и реда за закрила на даровити деца с изявени дарби. Дейностите на институциите, ориентирани към дарбите и интересите на децата и учениците в свободното им време, са разнообразни и имат дълги традиции. Учениците могат да избират, както между форми прилагани в училищата, така и между предлагани от други организации и институции и по проекти.

Община Троян

Община Троян прилага мерки за специална закрила на деца с изявени дарби, с цел стимулиране на творческите заложби и потребности на децата и учениците. Мерките се прилагат чрез Правила за условията и реда за осъществяване закрила на деца с изявени дарби от училищата на територията на община Троян, утвърдени от Кмета на община Троян.

Право на специална закрила имат деца и ученици с изявени дарби, обучаващи се в детските градини, училища и центрове за подкрепа на личностно развитие на територията на община Троян, които имат изявени дарби и класирания в областта на науката и технологиите, изкуствата или спорта.

За 2020 г. държавни стипендии на стойност 8910 лв. са получили 7 ученици, от които в областта на спорта – 6 ученици и 1 ученик в областта на науката и технологиите.

Предоставените средства за еднократно финансово подпомагане на деца с изяви дарби от общинския бюджет са 4660 лв. за 78 ученици, разпределени по следните направления: спорт – 37 ученици, изкуства – 5 ученици и наука и технологии – 36 ученици.

По данни в образователните институции на територията на община Троян се обучават 76 деца и ученици с изяви дарби, като 70 от тях са включени в дейности за развитие на интересите и способностите. В община Троян има утвърдени традиции в тази насока. Училищата осигуряват извънкласни и извънучилищни дейности в сферата на науката, технологиите, изкуствата и спорта. Част от децата и учениците участват в повече от една форма. Традиционно голям интерес се проявява към вокални, инструментални, танцови и театрални състави; обучение по чужди езици; спорт; информационни технологии и медии; хуманитарни и технически науки. Голяма част от предлаганите форми са безплатни за децата и учениците.

ЦПJP също организира дейности за свободното време чрез клубове по интереси в четири основни направления: научно-познавателно и приложно-техническо; спортно-туристическо и художествено-творческо направление.

Забележка: Към момента на изготвяне на анализа на потребности от подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, няма конкретна информация за деца и ученици с изяви дарби от общините *Априлци, Летница, Угърчин и Ябланица*.

2.8. Напускане на образователната система. Деца в риск

За обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици в област Ловеч активно се работи за осъществяване на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Решение № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет. Сформират се екипи за обхват за определените райони, в които участват представители от различни институции, в т. ч. кметове на населени места и представители на общинска администрация, които заедно с директорите на детски градини и училища и учители от образователните институции на територията на общината полагат изключителни усилия за обхождане по настоящ адрес на децата със статус „За обхват“.

В дейността си екипите са ръководени и сериозно подпомагани от експертите в РУО – Ловеч. Създадено е Областно координационно звено към Областен управител за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Област Ловеч е пилотна при внедряването на информационната система, която създава свързаност и информационна осигуреност „Посещаемо и безопасно училище“.

За учебната 2019/2020 г. в училищата и детските градини на територията на област Ловеч се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 187, ал. 2 на деца и ученици, както следва:

- със специални образователни потребности – 309 деца и ученици, вид на допълнителната подкрепа – ресурсно подпомагане;
- в риск – 100 ученици, вид на допълнителната подкрепа – работа с психолог и други специалисти;
- с изяви дарби – 33 деца и ученици, вид на допълнителната подкрепа – работа с различни специалисти според потребностите на децата и учениците;
- с хронични заболявания – 76 деца и ученици, вид на допълнителната подкрепа – индивидуална работа според потребностите на децата и учениците.

Таблица 6. Обобщена информация за броя и вида на детските градини и училищата, в които е осигурена допълнителна подкрепа на деца и ученици:

№	Населено място	Детска градина/ училище	Брой деца и ученици със специални потребности	Брой деца и ученици в риск	Брой деца и ученици с изяви дарби	Брой деца и ученици с хронични заболявани я
1.	гр. Априлци	СУ „Васил Левски“	6	18		
2.	гр. Летница	СУ „Бачо Киро“	14			
3.	с. Александрово	ОУ „Св. св. Кирил и Методий“	7	3		
4.	гр. Ловеч	ОУ „Васил Левски“	5			
5.	гр. Ловеч	ОУ „Проф. Димитър Димов“	12			
6.	гр. Ловеч	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	13	4		
7.	гр. Ловеч	ОУ „Христо Никифоров“	11			
8.	гр. Ловеч	СУ „Св. Климент Охридски“	7			13
9.	гр. Ловеч	ППМГ			3	
10.	гр. Ловеч	ПГИТУ	11			5
11.	гр. Ловеч	СУ „Тодор Кирков“	15			
12.	гр. Ловеч	ОУ „Панайот Пипков“	11			
13.	гр. Ловеч	НПГВМ „Проф. Д-р Д. Димов“		3		13
14.	гр. Ловеч	ДГ „Мария Сиркова“	8			
15.	гр. Ловеч	ДГ „Радост“	2			
16.	гр. Ловеч	ДГ „Зора“	2			4
17.	гр. Ловеч	ДГ „Снежанка“	3			
18.	гр. Ловеч	ДГ „Слънце“	1			6
19.	гр. Ловеч	ДГ „Детелина“	3			
20.	гр. Ловеч	ДГ „Кокиче	1			
21.	гр. Луковит	СУ „Алеко Константинов“	12	29		7
22.	гр. Луковит	НУ „Инж. Г. Вълков“	2	4		1
23.	гр. Луковит	ПГСС „Сергей Румянцев“	1	12		2
24.	с. Бежаново	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	2			

25.	с. Торос	ОУ „Васил Левски“	3			
26.	с. Дерманци	ОБУ „Неофит Рилски“	12			
27.	с. Румянцево	ОУ „Христо Ботев“	6	13		
28.	с. Галата	ОУ „Георги Бенковски“	3			
29.	с. Градежница	ОУ „Васил Априлов“	1			2
30.	с. Голям извор	ОУ „Васил Левски“	2			
31.	гр. Тетевен	НУ „Хаджи Генчо“	6	2		
32.	гр. Тетевен	СУ „Георги Бенковски“	13	2	1	
33.	гр. Тетевен	НПГГСД „Сава Младенов“	4		1	4
34.	гр. Тетевен	ПГ по СЕУ	1			
35.	с. Черни Вит	ДГ „Слънце“	1			
36.	с. Галата	ДГ „Здравец“	3			
37.	гр. Тетевен	ДГ „Детелина“				4
38.	гр. Тетевен	ДГ „Васил Левски“			11	
39.	с. Борима	ОУ „Васил Левски“	1			
40.	с. Дебнево	ОБУ „Иван Вазов“	1	2		1
41.	гр.Троян	НУ „Св. Св. Кирил и Методий“	2			
42.	гр. Троян	НУ „Христо Ботев“	3		1	
43.	гр. Троян	ОУ „Иван Хаджийски“	18			4
44.	гр. Троян	СУ „Св. Климент Охридски“	12	8	12	
45.	гр. Троян	ПГМЕТ	8			5
46.	гр. Троян	СУ „Васил Левски“	3			
47.	гр. Троян	НГПИ „Проф. Венко Колев“			4	1
48.	гр. Троян	ДГ „Осми март“	1			
49.	гр. Троян	ДГ „Здравец“	3			
50.	гр. Троян	ДГ „Синчец“	1			
51.	гр. Троян	ДГ „Осми март“				2
52.	с. Калейца	ДГ „Звънче“	1			

53.	с. Лесидрен	ОУ „Св. Паисий Хилендарски“	2			
54.	гр. Угърчин	СУ „Св. Св. Кирил и Методий“	7			1
55.	гр. Угърчин	ДГ „Светулка“	1			
56.	с. Орешене	ОУ „Васил Левски“	3			
57.	гр. Ябланица	ДГ „Райна Княгиня“	3			
58.	гр. Ябланица	СУ „Васил Левски“	7			

Във всички училища и детски градини, в които се осъществяват дейности за допълнителна подкрепа, е извършена оценка на индивидуалните потребности на всяко дете и ученик. След резултата от извършената оценка се осъществява конкретен вид дейност от допълнителна подкрепа според потребностите и възможностите на децата и учениците.

Източник: РУО- Ловеч

Индивидуализирана информация от Анализите на общините:

По данни на РУО – Ловеч за община Априлци има 18 регистрирани случаи на деца и ученици в риск, а за община Летница – 3 броя. В Анализ за потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в съответните общини няма подробна информация за тези случаи.

Община Ловеч

В отдел „Закрила на детето“ – гр. Ловеч през 2019 г. е извършена проверка по 214 сигнала за деца с настоящ адрес в община Ловеч. След социално проучване са предприети съответните мерки за закрила спрямо деца в семейна и извън семейна среда, както следва:

отглеждани в семейства на близки и роднини – 26 деца;

отглеждани в професионални приемни семейства – 13 деца;

успешно реинтегрирани в биологичните си семейства или семейства на осиновител – 1 дете.

В отдел „Закрила на детето“ – гр. Ловеч през 2020 г. е извършена проверка по 170 сигнала за деца в риск. След социално проучване са предприети съответните мерки за закрила спрямо деца в семейна и извън семейна среда, както следва:

отглеждани в семейства на близки и роднини – 25 деца;

отглеждани в професионални приемни семейства – 12 деца;

успешно реинтегрирани в биологичните си семейства или семейства на осиновител – 5 деца

През 2019 г. с направление и заповеди към ЦОП – Ловеч са насочени 57 деца и техните родители.

През 2019 г. към ДЦДМУ – Ловеч с направление и заповеди са насочени 14 деца.

През 2020 г. с направление и заповеди към ЦОП – Ловеч са насочени 64 деца и техните родители.

През 2020 г. към ДЦДМУ – Ловеч с направление и заповеди са насочени 24 деца

Община Луковит

Общият брой на децата и учениците в риск от социално изключване (по данни от училищните ръководства) е 256 бр. Причините да има деца и ученици в риск от социално изключване са следните: липса на постоянен родителски контрол, лоши хигиенни и битови условия, отсъствие на родителите от дома и невъзможност настойниците да оказват контрол.

Брой необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на общината: 5-6 годишни – 7 деца (4 деца са в чужбина или живеят в друго

населено място в страната); 7-16 годишни – 16 деца (9 деца са в чужбина или живеят в друго населено място в страната).

Мерки, които предприе община Луковит, във връзка с изпълнение на чл. 256 (1) от ЗУПО са следните:

а/ При постъпване на информация от директори на училища и детски градини на територията на общината, свързана с ученици, които нередовно посещават учебни занятия, представители на отдел „ОКСМД“ и МКБППМН посещават техните домове и провеждат разговори с родителите им. Съставени са протоколи за проведените срещи-разговори и за резултатите от тях.

б/ С Решение № 373 от 05.06.2017 г. е създаден „Механизъм за съвместна работа по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“. Създадени са правила за обмен на информация между институциите за децата и учениците, които:

- не са обхванати в образователната система;
- са в риск от отпадане от училище;
- са преждевременно напуснали училище и не могат да бъдат открити на постоянен или настоящ адрес.

Постановление № 100 на МС от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на „Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“ определи Механизма като постоянно действащ. В общината са сформирани 3 екипи. Информационната система е важна, защото тя дава възможност да се обменя информация между институциите в реално време. Съвместните дейности между Общината и всички институции продължават ежедневно чрез обхождане на новопоявили се адреси на деца и ученици, не обхванати в образователната система.

Община Троян

Обхват в предучилищното и училищното образование:

- ✓ Брой отпаднали от общия брой учащи до 16-18 години през учебната 2019/2020 г. – няма;
- ✓ Информация за преждевременно напусналите образование и обучение през учебната 2019/2020 г. (18-24 навършени години) – няма;
- ✓ Брой необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на общината:

Община Троян осигурява максимален обхват в задължителната предучилищна подготовка и училищното образование, като незаписани към началото на учебната година са 2 ученици, като е установено, че единият от тях е в чужбина. За обхват в задължителна предучилищна възраст (4-7 годишни) са обходени адресите на 12 деца, 6 от които не са открити нито по постоянен, нито по настоящ адрес и за тях няма информация. Един ученик от VIII клас не е открит на подадения постоянен и настоящ адрес от екипа за обхват.

От началото на учебната 2020/2021 г. са извършени 94 посещения на адрес от представители на училищата, детските градини и екипите за обхват. Освен редовните родителски срещи в началото на учебната година са проведени и 7 алтернативни индивидуални родителски срещи – като мярка за задържане.

На училищно ниво са предприети мерки за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа като допълнително обучение по учебни предмети за учениците, които имат обучителни затруднения, е осигурено за 209 ученици, а провеждане на допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове, е осигурено за 790 ученици на територията на община Троян. С учениците, които не посещават редовно учебни часове или са застрашени от отпадане, е извършена индивидуална работа. Поддържа се контакт с родителите им и се провеждат ежеседмични консултации. С цел подобряване дейностите за подкрепа на деца в риск се предоставя обща подкрепа и се следи развитието. Проведени са работни срещи с представители

на ДСП и ОЗД във връзка с изпълнение на Наредба за приобщаващо образование на МОН.

С цел задържане в училищната общност на ученици от уязвими групи са създадени възможности за пълноценен живот и свободна изява. Организирант се разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности. За децата и учениците, чийто майчин език не е български или имат пропуски в знанията, се провеждат допълнителни обучения, занимания и консултации.

В подкрепа на процесите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на община Троян, се работи по:

- ✓ Националните програми „Заедно в грижата за ученика“ , Модул 1 „Осигуряване на условия за системно проследяване на личните постижения на учениците чрез създаване на индивидуално портфолио“;

- ✓ Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., както за допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи, така и за обезпечаване на средствата за такси на детски градини с повишена концентрация на деца от уязвими групи, осигуряване на допълнителен педагогически и непедагогически персонал, осигуряване на учебни материали, пособия, помагала и др.

- ✓ По проект на ЦОИДУЕМ „Конкурсна процедура 33.19-2020: Модул „Реализиране на форми на взаимодействия между родители от различен етнически произход за създаване на благоприятна мултикултурна среда, способстваща за ефективна образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства“ от община Троян кандидатстват 2 училища и 1 детска градина. Одобрен е проект „Има защо! Обединени усилия за насърчаваща мултикултурна среда в ОУ „Иван Хаджийски“, фокусиран върху привличане на родителската общност чрез традиционни и съвместни занимания – готварска работилница, засаждане на цветя, организиране на тържество и др., както и организиране на родителска дискуссионна група, която да се информира и подготвя за осигуряване на качествена грижа за децата. Проектът е на стойност 14994 лв.

За превенция на риска от отпадане и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система във всички училища на територията на общината учениците до 7 клас са включени в целодневна организация на учебния ден, осигурява се столово хранене, безплатен транспорт за подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование от населените места, в които няма детска градина и/или училище, дофинансират се маломерни паралелки. Подсигурен е безплатен транспорт за децата от ДГ „Звънче“ в с. Калейца, запазва се услугата „нощуваща група“ за 28 деца от уязвими групи. С Решение № 188/23.07.2020 г. на ОбС – Троян се запазват групи под минималния норматив в селата Врабево и Голяма Желязна.

За обезпечаване на общата и допълнителна подкрепа са назначени 3 образователни медиатори на цял щат, двама от които по проект „Подкрепа за успех“ и двама в училищата с по- малък брой ученици на 0,5 щат по същия проект. Осигурен е достъп до спортни бази и библиотеки в училищата.

Община Тетевен

На територията на община Тетевен няма необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, с изключение на тези, които пребивават с родителите си извън страната. При осъществяването на предвидените в структурата на Механизма дейности се работи междуинституционално. Винаги водеща е мотивацията да се работи в полза защитата на интересите на децата. Те да бъдат приобщени в образователната система, за да се гарантира тяхното по-добро бъдеще и социално развитие.

През 2020 г. в условията на затрудненията, свързани с разпространената епидемия в страната, са продължени съвместните дейности на институциите, ангажирани към действието на Механизма, като дейността е била съобразена с разпоредбите на Министерството на здравеопазването.

Към момента на учебната 2020/2021 г. са обходени 69 адреса, от които са записани 41 деца и

ученици, а 28 живеят със семействата си в чужбина.

Посочените дейности са с постоянен характер. Установяват се причините и се набелязват мерки за приобщаване и задържане в училище на необхванатите деца.

Откроява се тенденция за увеличаване на броя на учениците, които не продължават да учат след основно образование, както и на децата, заминаващи със семействата си в чужбина.

Отпаднали от общия брой учащи до 16-18 години през учебната 2020/2021 г. са:

ПГ по СЕУ – 1 ученик; НУ „Хаджи Генчо“ – 3 ученици.

Община Угърчин

През учебната 2019/2020 г. няма необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на общината. В община Угърчин в предучилищна възраст не са обхванати 7 деца, като 5 от тях по данни на близките им са в чужбина заедно с родителите си. Останалите две се намират на териториите на други общини. Отпаднали ученици през учебната 2020-2021 г. са 4 деца – 2 поради навършване на пълнолетие и нежелание за продължаване на обучението, едно дете поради преместване в друго населено място и едно поради настъпила злополука и смърт. Деца в риск са 8 броя с постоянен адрес на територията на община Угърчин. Всички са записани и се обучават в съответните учебни заведения.

Община Ябланица

Няма необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на общината. Сформирани са два екипа за обхват. Осъществени са посещения на адрес от членовете на екипите, попълнени са протоколи по образец и данните са отразени в протоколи в ИСРМ. Прилагат се комплекс от мерки спрямо необхванатите в образователната система деца и ученици – осъществени срещи със семействата, оказване на педагогическа и психологическа помощ по проблеми свързани с възпитанието, отглеждането и обучението на децата. На училищно ниво са определени мерки за оказване на обща и допълнителна подкрепа в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование. Осъществени са дейности за социализацията и приобщаването им към училищния живот.

Индивидуализираната информация от анализите на общините очертава следния профил за напусналите ученици:

- от социално слаби многодетни семейства с нисък доход и необразованост на самите родители;
- деца, които се отглеждат от други роднини;
- ученици, чиито родители са безработни, изпитват липса на средства, безотговорни към децата;
- деца от ранни бракове.

Причините за преждевременно напускане на образователната система могат да се групират в три основни категории: икономически, етнокултурни и социални.

1. Икономическо състояние на семейството, в което живее детето, обобщени в комплексен фактор, оказва силно влияние за напускане на училище. Родителите твърдят, че не работят и нямат финансова възможност да издържат децата си. Дори при безплатно общезнание и наличие на столова, с купони с отстъпка, родителите заявяват, че не могат да се справят финансово и да изпращат децата си на училище. Налага се мнението, че училището не е ценност и не се възприема като потребност от много родители. Те споделят, че невъзможността за реализация на децата им след завършване на училище обуславя и по-нататъшните им реакции –

отказ от училище и помощ в семейството. До голяма степен икономическото състояние на домакинствата е свързано и с етническата принадлежност на техните членове.

2. Етническата принадлежност, която води до придържането към определени културни стереотипи, оказва най-силно влияние, когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос. Тук проблемът е най-задълбочен при ромския етнос. Етническата принадлежност проявява влиянието си върху отпадането от училище, както чрез икономически мотиви за напускане (ниски доходи, лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др., маркирани в т. 1), така и чрез така наречените семейни причини (ранни бракове, непълни семейства и др.)

3. Причини от социален характер – все по-често деца прекъсват обучението си поради така наречените семейни причини, които включват например - проблеми между родителите, който водят до липса на родителски надзор, лошо отношение към образованието и незаинтересованост на родителите, сключване на брак, раждане на дете или миграция на семейството в друга държава.

2.9. Деца и ученици с хронични заболявания

Данните са предоставени от общините на област Ловеч.

Община Априлци и **Община Летница** няма регистрирани ученици с хронични заболявания.

Община Ловеч

За 2020 г. в детската възрастова група от 1-6 години на диспансерно наблюдение с хронични заболявания подлежат общо 38 деца (3% от всички прегледани деца). Най-голям е броят на диспансеризирани деца с бронхиална астма (8 случая) и с намаление на зрението на двете очи – намаление на рефракцията и акумудацията (8 случая). Диспансерно наблюдавани са единични случаи на аутизъм – 2 бр., епилепсия – 3 бр., сърдечно-съдови заболявания – 1 бр., детска церебрална парализа – 2 бр., алергичен ринит – 1 бр., умствена изостаналост – 3 бр., лупус еритематодес – 1 бр., хипоплазия на бъбрек – 1 бр., крипторхизъм – 1 бр. От оценката на ръста и теглото на децата става ясно, че в групата на нормата са 90 % от децата за ръст и 91,1% от децата за телесна маса. В групата извън нормата с повишено телесно тегло попадат 5 деца. Индивидуалната оценка на физическата дееспособност в детските заведения се определя съвместно с педагог. Според информацията, предоставена от медицинските специалисти, 98% от всички подлежащи деца са покрили нормите.

В училищна възраст от 7 до 18 годишна възраст са диспансеризирани общо 175 ученици с хронични заболявания. При основните профилактични прегледи на учениците най-често срещани са случаите на затлъстяване (23 случая), проблеми със зрението и/или намалено зрение (34 случая), бронхиална астма (31 случая), хипертония (3 случая), епилепсия (14 случая), инсулинозависим диабет (3 случая), 38 случая на специфична симптоматика, аутизъм (1 случай), детска церебрална парализа (1 случай), умствена изостаналост (27 случая). Към община Ловеч има помощно училище за ученици със специални потребности.

Община Луковит

Брой деца и ученици с хронични заболявания в община Луковит – общо 22, съответно в СУ „Алеко Константинов“ – 17, в НУ „Инж. Г. Ив. Вълков“ – 2 и в ПГСС „Сергей Румянцев“ – 3 бр. От посочените данни е видно, че най-много деца с хронични заболявания има в СУ „Алеко Константинов“ – гр. Луковит.

Община Троян

По последните актуални данни за здравословното състояние на децата във възраст от 1 до 6 год. са извършени профилактични прегледи на 100% от децата. Регистрирани са 75 случая на заболявания (9,5% от прегледаните). Най-голям дял имат пневмониите – 30 случая (40% от всички

регистрирани заболявания), хроничен бронхит – 6 случая (8%), хронично заболяване на тонзилите и аденоидите – 5 случая (6,6%), бронхиална астма – 5 случая (6,6%), алергичен ринит – 4 случая (5,3%). Останалите проценти са единични случаи.

На диспансерно наблюдение подлежат 34 деца, като най-много от тях са диспансеризирани с астма – 9 случая (26,4% от всички регистрирани), сезонни алергични ринити – 5 случая (14%), 5 случая на намаляване на зрението (14,7%), обикновен хроничен бронхит – 4 случая (11,8%). Останалите проценти са единични случаи.

В ученическа възраст при извършени профилактични прегледи са регистрирани 163 случая на заболявания (6,9% от прегледаните). Най-голям дял имат смущения в зрението – 39 случая (23,9% от всички регистрирани заболявания), астма – 40 случая (24,5%), специфично забавяне в развитието – 12 случая (7,3%), затлъстяване – 10 случая (6,1%), алергичен ринит – 7 случая (4,3%). Останалите проценти са единични случаи.

Под диспансерно наблюдение са 200 ученици. Най-много от тях са диспансеризирани от намаление на зрението на двете очи – 81 случая (40,5%), астма – 58 случая (29%), сезонни алергични ринити – 12 случая (6%). Останалите проценти са единични случаи.

Община Тетевен

Броят на учениците с хронични заболявания в община Тетевен е 5, разпределението по училища е както следва :

- НПГГСД „Сава Младенов“ – 3 ученици;
- ОУ „Васил Левски“ – с. Български извор – 1 ученик;
- ОУ „Г. Бенковски“ – с. Галата – 1 ученик.

Община Угърчин

В Община Угърчин броят на децата с хронични заболявания е 3 от ОУ „Христо Ботев“ в с. Кирчево.

Община Ябланица

В община Ябланица са регистрирани два броя деца и ученици с хронични заболявания.

2.10. Изводи

Общите изводи и препоръки, които се налагат от анализа на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците от област Ловеч, са следните:

1. В област Ловеч съществуват условия за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в ЗПУО, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
2. Съществуващите центрове за подкрепа за личностно развитие отговорят на новите предизвикателства и се стремят да предложат нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване. Ясно и категорично фокусът трябва да падне върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор, право на личен стремеж към преуспяване и благоденствие, принадлежност, участие и отговорност към множество общности и групи едновременно.
3. Създадени са условия за сътрудничество, отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.
4. В област Ловеч се обучават и възпитават деца и ученици с комплексни нужди. Идентифицирани са деца и ученици с изяви дарби, със СОП и хронични заболявания. Необходимо е да се създаде комплексна система за оценка на потребностите и възможностите на децата и учениците.

5. Групата деца и ученици със специални образователни потребности, които се нуждаят от допълнителна подкрепа за личностно развитие, е много разнообразна по своя състав и особености в отделните училища, детски градини и общини. Това изисква много конкретен подход при планиране на необходимите ресурси и нагласяне на институционалните практики към индивидуализирана грижа, както и гъвкави решения на място и в сътрудничество с другите институции.
6. Данни за ученици с изяви дарби се посочват само от училищата, функциониращи на територията на област Ловеч, детските градини не посочват надарени деца, което налага извода, че не се осъществява ранно идентифициране на деца с изяви дарби.
7. Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците се осъществяват от педагогическите съветници и психолози в училищата, както и от Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) по общини. На територията на област Ловеч има сформирани „Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца жертви или в риск от насилие“.
8. За обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици от област Ловеч се работи активно при осъществяване на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и в включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Решение № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет.
9. Един от външните фактори, влияещи на допълнителната подкрепа за личностно развитие, е семейната среда. През последните години се наблюдава тревожна тенденция – родителите не изпълняват възпитателната си функция. Често в лицето на родителите не се откриват партньори, каквито би следвало да са. Голяма част от децата живеят в непълноценни семейства, родителите им работят в чужбина или в други населени места из страната и децата се отглеждат и възпитават от близки и роднини. Този факт има последствия при възпитанието на децата, при мотивацията им за учене.
10. Необходимо е прилагането на гъвкава система в осигуряването на ресурсни учители и др. специалисти за максимално обхващане на всички деца и ученици и осигуряване на мобилност на услугите за оценка и подпомагане на подкрепата.
11. На територията на област Ловеч съществува добре развита мрежа от социални услуги, но не са достатъчни дейностите в наличните услуги за подкрепа на деца и младежи (и техните семейства) с девиантно поведение, деца в риск от отпадане от училище, отпаднали вече от училищната мрежа, с противообществени прояви, подкрепа на бременни и майки, непълнолетни родители, които са в риск да изоставят децата си, многодетни семейства, семейства от рискови общности.
12. В област Ловеч социалните услуги, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за осмисляне на свободното време на деца, нормите и ценностите на обществото и др.) са недостатъчни.
13. Кариерното ориентиране и консултиране на учениците се осъществява от ЦПЛР към ОДК Ловеч. Общините и училищата следва да организират своята работа по предоставяне на кариерно консултиране на децата и учениците (като част от общата подкрепа за личностно развитие), ползвайки опита и ресурсите, създадени по проекта. Тази функция следва да се има предвид при евентуалното създаване на нови общински институции-центрове за подкрепа за личностно развитие.
14. В голям брой образователни институции от област Ловеч е изградена достъпна архитектурна среда, която обаче се нуждае от подобрения, а на други места изграждане на такава. Необходими са концентрирани целеви средства и планирани действия за привеждането на материалните условия в съответствие с нормативните изисквания. Финансовите средства не са достатъчни за осигуряване на приоритетите на приобщаващото образование. Необходимо е

програмно осигуряване на дейностите.

15. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на област Ловеч е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО с променящите се потребности на образователната система и налага координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво.
16. Пандемията постави нови условия и ограничения във всички аспекти на живота на общността в частност и за образователната система. За всяко училище и социална услуга се въведени противоепидемични мерки, които са неизменна част от ежедневието на учители, ученици и родители.

3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Отделните принципи при изпълнението на Стратегията са свързани помежду си и взаимно се допълват.

- **Принцип на законосъобразност** – осигурява спазване на законовите и подзаконовите регламенти и ратифицирани документи по спазването на правата на децата и учениците, приобщаването им и осигуряване на подкрепа за личностното им развитие.
- **Принцип на целенасоченост** – свързва се с ясно и точно дефиниране на целите и установяване на взаимовръзки между тях за ефективно изпълнение на стратегията.
- **Принцип на партньорство и екипност** – основава се на възможно най-широко участие на всички институции на регионално ниво за ефективно изпълнение на стратегията и планираните в нея цели, приоритети и мерки.
- **Принцип на концентрация и допълняемост** – предоставя възможност за съсредоточаване на усилията на всички контактни групи на училищните организации с конкретни дейности по удовлетворяване и развитие на способностите и потребностите на децата и учениците.
- **Принцип за отвореност и включване на заинтересованите страни** – показва отношението към родителите и широката общественост.
- **Принцип за гъвкавост и адаптивност** – предоставя възможност за приспособяване и актуализиране на мерките за подкрепа към различни субекти и обекти.
- **Принцип за прозрачност и публичност** – свързва се с информиране на всички заинтересовани лица за резултатите от осъществената личностна подкрепа на децата и учениците.

4. МИСИЯ И ВИЗИЯ

4.1 Мисия

Мисията на Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч е осигуряване на качествено и достъпно образование в регионалната образователна система, насочено към развитие на мотивирани и способни на социална и професионална реализация деца и ученици, съобразено с индивидуалните им различия и способности и особеностите на времето, в което живеем. Настоящата извънредна епидемична обстановка, причинена от COVID-19, оказва влияние върху всички сфери от обществения живот, включително и върху образованието не само в страната, но и в глобален мащаб.

4.2 Визия

Създаване на отворена и гъвкава система на средното образование в област Ловеч посредством активно участие на заинтересованите страни в създаването на условия за цялостна и пълноценна подкрепа на личностното развитие на всяко дете и ученик, обхват на всички деца, подлежащи на

предучилищно и училищно образование и запазването им в системата, модернизация в методите и подходите в процеса на учене. Чрез анализ на актуалната ситуация на осигурената обща и допълнителна подкрепа се конкретизират целите и приоритетите на настоящата Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч и се залагат конкретни мерки и дейности.

5. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Ключовите предизвикателства в периода на Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч са свързани с прехода към нова философия и организация на грижата за индивидуалните потребности на всяко дете и ученик, изразени в нова нормативна уредба. Успешното прилагане в практиката на целите, организацията и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование, поставят следните предизвикателства:

1. Нормативните промени дават възможност за възникване на нови институции, променят се задачите на съществуващите институции, променят се взаимоотношенията между институциите. Тези промени следва да се осъществят по начин, който осигурява непрекъснатост на грижата за децата и учениците и институциите да получат необходимата подкрепа в преходния период.
2. Новите задачи на институциите и на педагогическите специалисти изискват нови компетентности, нов поглед на педагогическите специалисти върху собствената им работа. В училищата и детските градини са необходими и нови специалисти, с които ще се разшири и кръгът на участниците в екипната работа, която е основен подход в приобщаващото образование.
3. Реформата в предучилищното и училищно образование е свързана и с промени във финансирането на дейностите за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.
4. Осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост.
5. Пандемията постави нови предизвикателство за Образователната система, за учителите, учениците и родителите. За всяко училище и социална услуга са въведени противоепидемични мерки, а онлайн обучението е неизменна част от обучителния процес. По-дългото време на домашен престой на децата със специални образователни потребности поради усложнената епидемиологична обстановка предизвиква в тях повишени нива на тревожност, а родители и терапевти съобщават за изоставане от индивидуалните обучителни и терапевтични цели, постигнати с децата и учениците преди преустановяване на присъствените занятия в детските градини и училища.

6. ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2022 Г.

Основната цел на Стратегията за новия отчетен период е осигуряване на приобщаващо, равноправно и качествено образование, подпомагане и насърчаване на децата и учениците за максимално развитие на техните възможности и индивидуални потребности чрез ефективното взаимодействие на всички заинтересовани страни.

Стратегическа цел 1: *Формиране на приобщаваща образователна среда, която премахва пречките пред ученето и създава възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота в общността.*

Стратегическата цел е непосредствено свързана с потребностите на децата и учениците, които

независимо от различия, основани на възраст, пол, етническа принадлежност, увреждане, други бариери пред ученето или високи учебни постижения, имат право да получат качествено образование.

Приоритет 1. Въвеждане и утвърждаване на ценностите на личностното развитие и приобщаващото образование за обучение и възпитание на личности с индивидуален напредък и успехи.

Дейностите по Приоритет 1. спомагат за поставяне на детето и ученика в центъра на регионалната образователна система, за утвърждаване на учителя като лидер на промяната, за формиране и развиване на чувството за принадлежност и ангажираност към процеса на приобщаване от всички заинтересовани страни.

Специфична цел 1: *Осигуряване на възможности за ранно разпознаване и оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.*

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование. Ранното оценяване се извършва от педагогическите специалисти в детската градина и включва:

- ✓ Ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения - от учителите в групата в детската градина и/или от психолога, и/или от логопеда в детската градина;
- ✓ Определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език - от координиращия екип съвместно с учителите в групата в детската градина и/или по инициатива и писмено заявление до директора от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето.

Ранното оценяване се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина. До настоящия момент в област Ловеч се осъществява оценка на здравословното състояние на децата чрез провеждане на профилактични прегледи и проследяване на тенденциите от Регионална здравна инспекция – Ловеч (РЗИ – Ловеч). Препоръчва се по-голяма физическа активност на децата и възпитание във физическа култура. Друга група деца, които подлежат на ранна оценка, но със съгласието на техните родители, са децата със СОП. Регионалният екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности осъществява първична оценка на общото развитие на детето или ученика и препоръчва подходящи за детето вид и форма на обучение и ресурсно подпомагане. Общините на територията на област Ловеч осъществяват превенция и подкрепа за деца и семейства в риск чрез развитие на програми и разнообразни социални услуги.

Дефицит е ранното и целенасочено оценяване на творчески заложби и дарби при децата и определянето на критерии за оценка. Компоненти на признаците на даровитите деца могат да бъдат най-различни – интелектуални и академични способности, лидерски способности, творчески способности, използването на оригинални и нетрадиционни модели на мислене и работа, творчески способности в различните видове изкуства, способности за приемане и преобразуване на информация, за вземане на решения въз основа на правилна оценка, способности за самостоятелно и творческо действие, самокритичност, живо въображение и други. Групирането им позволява ефективно оценяване на заложбите на децата и предприемане на целенасочени действия за подкрепа и развитие на потенциала им, а също и преодоляване на социално-емоционалните им проблеми.

Мярка 1. Осигуряване на качествено и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и допълнителна подкрепа.

Дейност 1.1. Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците.

Дейност 1.2. Ранно оценяване (скрининг) от педагогическите специалисти в детската градина на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца.

Дейност 1.3. Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна

възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващото образование).

Мярка 2. Ранна оценка на дарби при децата и учениците.

Дейност 2.1. Създаване на екипи за оценка на деца и ученици с изявени дарби.

Мярка 3. Създаване на информационна система за идентифицираните групи деца и ученици, за които е необходима подкрепа.

Дейност 3.1. Изготвяне на регистри, съдържащи данни за установените групи деца.

Специфична цел 2: *Разработване и прилагане на политики за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.*

Прилагането на активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми на Европейския съюз, както и чрез други фондове и програми, осигурява допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност за прилагане на иновационни методи, технологии и форми за подпомагане на личностното развитие на различните групи деца и ученици.

Мярка 4. Разработване на проекти/програми или актуализиране на съществуващи такива относно:

Дейност 4.1. Разработване на проекти и програми за:

- адаптиране на децата и учениците към училищната среда и осъществяване на превенция на евентуални бариери пред приобщаването и реално предоставяне на равни възможности за достъп на децата и учениците;
- за ефективно развитие на индивидуалните способности и удовлетворяване на потребностите на децата и учениците с изявени дарби;
- за задържане в образователната система на деца в риск от отпадане от системата и тяхната социализация.

Дейност 4.2. Разработване и реализиране на проекти за участие в европейски и/или национални програми за по-ефективно реализиране на дейностите по подпомагане на личностното развитие на различните групи деца и ученици.

Дейност 4.3. Разработване и изпълнение на проекти, свързани с подобряване на достъпността на детските градини и училища.

Мярка 5. Преодоляване на всички бариери за учене и осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за приобщаване на децата и учениците с обучителни затруднения, СОП и хронични заболявания.

Дейност 5.1. Провеждане на инициативи или поставяне на работни задачи в класната стая, които провокират интересите на децата към заобикалящия свят.

Дейност 5.2. Привличане и използване ресурса на родителите на деца и ученици с обучителни трудности, СОП и хронични заболявания за обогатяване на възможностите за въздействие, социализация и развитие: включване в екипи, в извънкласни форми, в групи, интелектуален, емоционален ресурс и др.

Приоритет 2. Осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и ученик и на разнообразието от потребности.

Специфична цел 1: *Прилагане на ефективни стратегии, подходи, методи, форми и средства за осигуряване на обща подкрепа, насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик.*

Мярка 6. Развитие на заложените и удовлетворяване на потребностите на надарените деца.

Дейност 6.1. Разработване и прилагане на индивидуални учебни планове и програми за обучение на ученици с изявени дарби.

Дейност 6.2. Осъществяване на сътрудничество с народни читалища, културни институти, НПО, клубове по интереси функциониращи на територията на област Ловеч за развитие на творчески дарби на децата и учениците.

Дейност 6.3. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби – насочване към специалисти за развитието на детето.

Мярка 7. Осигуряване на обща подкрепа на ученици с проблемно поведение.

Дейност 7.1. Провеждане на съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД, МВР, МКБППМН, НПО, работещи в областта на младежките политики и доброволчеството, в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие.

Мярка 8. Създаване на умения у децата и учениците за самостоятелно управление на кариерата.

Дейност 8.1. Разработване на училищни кариерни програми, предназначени за различни възрастови групи деца и ученици, с акцент на развитие на предприемачески умения и самостоятелно и осъзнато вземане на решения от учениците.

Дейност 8.2. Провеждане на ежегодни кариерни форуми с участието на различни групи работодатели, които предоставят информация на учениците.

Дейност 8.3. Проучване на необходимостта от квалификация на служителите, осъществяващи кариерно ориентиране и консултиране в училищните организации.

Дейност 8.4. Използване на възможностите на кариерното ориентиране и консултиране като основен елемент на процеса на работа с деца в риск.

Стратегическа цел 2. Осигуряване на безопасна, здравословна и осигурена с ресурси среда за подпомагане на процеса на въвеждане на приобщаващото образование и подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Приоритет 1. Осигуряване на квалифицирани, мотивирани и ангажирани специалисти за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

Специфична цел 1. Осигуряване на специалисти в училищата, детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Мярка 9. Осигуряване на училищата с кадрови ресурс за ефективно реализиране на механизмите на приобщаващото образование.

Дейност 9.1. Осигуряване на училищата със специалисти, необходими за реализиране на политиките на приобщаващото образование: психолози, педагогически съветници, ресурсни учители, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора, помощник-учители и др.

Мярка 10. Осигуряване на въвеждаща квалификация и/или повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и помощник – учители за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

Дейност 10.1. Провеждане на обучения на училищно, общинско и областно ниво /РЦПППО, РУО/ за учители, педагогически съветници и др. специалисти работещи с деца и ученици, по теми свързани с приобщаващото образование.

Специфична цел 2. Развиване на приобщаващи дейности и практики.

Мярка 11. Повишаване обхвата на децата в детските градини при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве.

Дейност 11.1. Гарантиране обхвата на децата в задължителното предучилищно образование, осигуряващо възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на децата до постъпването им в I клас.

Приоритет 2. Обезпечаване на училищните институции със стимулираща среда за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Специфична цел 1. Създаване на достъпна физическа среда, която отговаря на потребностите на децата и учениците и осигурява подходящи условия за подкрепа.

Мярка 12. Осигуряване на среда, подкрепяща личностно развитие на учениците.

Дейност 12.1. Осигуряване на учениците с: библиотечно-информационно обслужване, грижа за здравето, осигуряване на общезитие, осигуряване на транспорт.

Мярка 13. Осигуряване на достъпна архитектурна среда.

Дейност 13.1. Изграждане на рампи за осигуряване на достъпност до входните помещения на

сградите на институциите.

Дейност 13.2. Адаптиране и изграждане на санитарни възли с достъпност за деца и ученици с увреждания.

Мярка 14. Осигуряване на специализирана подкрепяща среда.

Дейност 14.1. Осигуряване на подходяща апаратура и специализирани технически средства за деца и ученици, нуждаещи се от такива.

Дейност 14.2. Осигуряване и оборудване на кабинети за ресурсно подпомагане във всяка детска градина и училище, в което има деца и ученици със специални образователни потребности, периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали.

Специфична цел 2. *Ефективно ресурсно осигуряване на подкрепящата среда на общинско ниво.*

Мярка 15. Използване на възможностите на центровете за подкрепа за личностното развитие и ЦСОП в процеса на приобщаване на децата и учениците.

Дейност 15.1. Създаване на екипи от ЦПЛР и ЦСОП за подпомагане на дефицити и трудности на училищните институции при оценяването на потребностите на децата и учениците.

Дейност 15.2. Осигуряване на възможности за участие на децата и учениците в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и изяви по интереси със съдействието на ЦПЛР и общините.

Мярка 16. Използване на възможностите на ЦПЛР, ЦСОП, РЦПППО и други специализирани институции в общините в процеса на приобщаване на децата и учениците.

Дейност 16.1. Организиране и координиране на осигуряването на ресурсни учители, рехабилитатори на слуха и говора и други педагогически специалисти за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в образователните институции.

Дейност 16.2. Координация на сътрудничеството между РЦПППО и другите специализирани институции в общините.

Специфична цел 3. *Създаване на институционален механизъм на общинско ниво за координация, контрол, наблюдение и оценка на дейностите по осигуряване на подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.*

Мярка 17. Повишаване капацитета на местната власт при планиране, управление и мониторинг и планиране на процеса на приобщаващото образование.

Дейност 17.1. Планиране и реализиране на общински дейности /конференции, кръгли маси, семинари или други прояви за повишаване на информираността на обществеността за философията на приобщаването/ в подкрепа на приобщаващото образование. Провеждане на ефективна медийна политика.

Дейност 17.2. Създаване на информационна база данни с наличните услуги за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в общините.

Постигането на оперативните цели и приоритети на областната стратегия се измерват с изпълнените дейности по индикатори. В Приложение 1 са изложени в табличен вид индикаторите за измерване на резултатите от изпълнението на Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч за 2021-2022 г.

7. ПЛАНИРАНЕ, КООРДИНИРАНЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Областната стратегия се изпълнява на областно ниво от институциите, работещи на областно и на общинско ниво. Общините отговарят за цялостното изпълнение на общинската стратегия на собствената си територия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите сепостигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

След приемането на областната стратегия, в изпълнение на чл. 197, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО, всяка община разработва общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, която се приема от общинския съвет.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно до 30 април, общинският съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема **годишен план** за изпълнение на дейностите за подкрепа за личностно развитие. Общинските стратегии и съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 15 май. Изпълнението на годишните общински планове се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кметовете на общините и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от ЗПУО. Изпълнението на общинските планове се отчита и на областно ниво до 1 март на следващата година, като всяка община трябва да представи в Областна администрация Ловеч отчет за изпълнението на дейностите по общинския годишен план.

За координиране на дейностите по изпълнение на Стратегията, със заповед на областния управител се създава екип/комисия, в състава на който участват представители на всички заинтересовани страни – областна администрация, общинските администрации, Регионално управление на образованието, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, Център за специална образователна подкрепа, Регионална здравна инспекция, РДСП, Център за кариерно ориентиране и др.

Областният управител определя и ръководи екипа. Броят и темите на заседанията и разпределението на задачите се определят от екипа под ръководството на неговия председател. Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на областната стратегия започва три месеца, преди да изтече срокът на Стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова областна стратегия за следващия период.

8. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч (2021 г. – 2022 г.) ще бъде публикувана на интернет страницата на Областна администрация – Ловеч, интернет страницата на Регионално управление на образованието – Ловеч и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет, раздел стратегически документи.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предизвикателства за новия отчетен период на Областна стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч 2021-2022 г. са реализиране на основната цел на стратегията, както и постигане на специфичните цели, приоритети и мерки в условията на COVID-19. Да се опази здравето на децата, на работещите в системата на образованието, на семействата и на всички нас в условията на продължаваща пандемична обстановка, да се намери формулата и баланса между предпазливостта и отговорността за здравето ни, от една страна, и необходимостта да учим, работим и живеем относително нормално, от друга доведе до множество промени в ежедневието ни – в организацията на образователния и работния процес. Всяко училище, всяка администрация въведе и прие набор от мерки за създаване на максимално безрискова среда и намаляване предаването на инфекцията, не само чрез носене на лични предпазни средства, но и включително чрез създаването на нагласи за здравно и социално отговорно поведение. Научихме се да реагираме съгласно здравните правила при всеки един случай на заболял или със съмнение за COVID-19, да имаме готовност при указания от здравните власти и съобразно решенията на областните кризисни щабове за борба с COVID-19 да преминаваме на обучение и работа в електронна среда от разстояние.

В условията на пандемия се стигна до положителни резултати като, разширяване на общата и допълнителната подкрепа от разстояние в електронна среда (там където е възможно) чрез

използване на средствата на информационните и комуникационните технологии. Настоящата Стратегия се фокусира върху приоритети, даващи насоки как приобщаващото образование да се случи и да гарантира качествено образование за всяко дете и ученик. Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените и предизвикателствата на времето, в което живеем.